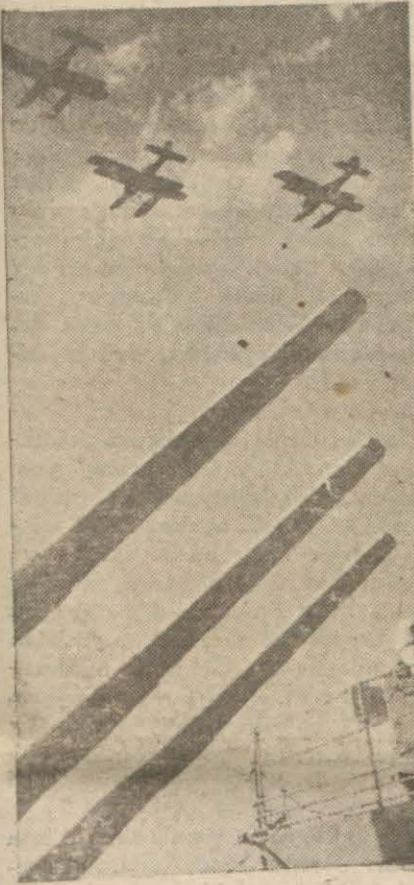

Giridde muharebe yeniden kızıştı

Almanlar İngiliz hatlarına girdiler
Adaya yeni Alman takviye kit'aları indirildi

İngilizler birçok Alman nakliye tayyarelerini tahrib ettiklerini bildiriyorlar

Girid mücadelesinde en büyük rolü oynayan hava ve deniz kuvvetleri

Kahire, 27 (A.A.) — Ortaşark İngiliz umumi karargâhının tebliği:

Giridde, Alman kit'aları yeni ve kesif bir hava bombardımanının müzaheretle Hanyanın garb muntakasında dün akşam tekrar bir hücum yapmışlar ve müdafaa hatlarımıza olan girişlerini genişletmişlerdir. Bu, kit'alarımızın gerilerdeki mevzilere çekilmesini icab ettirmiştir. Alman takviyeleri hava yolu ile Giride gelmekte ve muharebe de şiddetle devam etmektedir.

Siddetli muharebeler oluyor
Kahire, 27 (A.A.) — İyi haber alan askerî mahfeller, Giriddeki vaziyet hakkında şu malûmatı vermektedir:

Vaziyette pek az değişiklik vardır. Almanların son 24 saatte yeni kit'alar göndermiş olduğu Maleme muntakasında şiddetli muharebeler cereyan etmektedir. Hâdiselerin inkişafı hakkında bir fikir edinmek çok güçtür. Düşmanın yere indirdiği kit'aları bundan evvelki iki gün içinde yere indirilmiş kit'alarla mukayese etmek te güçtür. (Devamı 3 üncü sayfada)

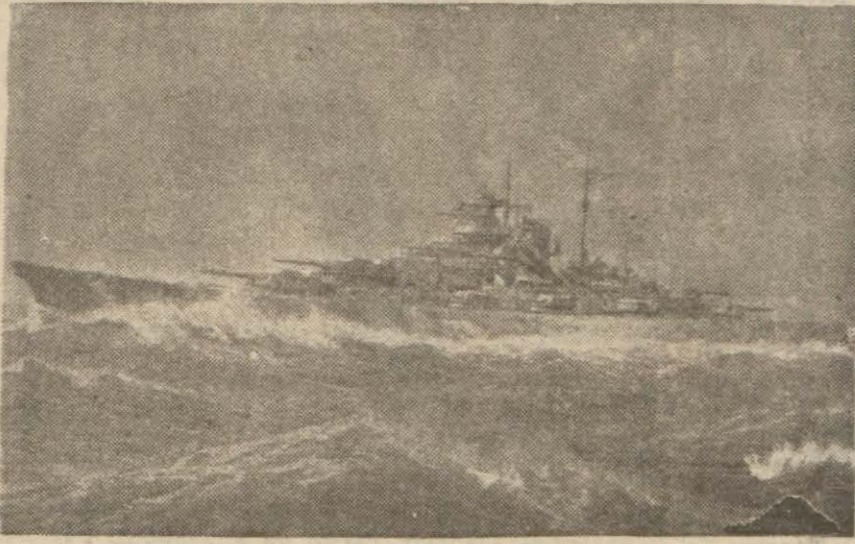
Bugün:

Merdud harf

YAZAN
Halid Ziya Uşaklıgil
(2 nci sayfamızda)

Yarın:

Çocukları korumada ziyaretçi hemşire teşkilâtı
YAZAN
Prof. Dr. İhsan Hilmi Alantar

Bismark zırhlısı

Bismark zırhlısı batırıldı

ikinci deniz muharebesi nasıl oldu?

Londra ve Berlinden gelen son haberler

Bismark zırhlısının Groenlanddan itibaren son deniz muharebesine kadar takibi ettiği yolu gösterir harita

Londra 27 (A.A.) — Alman zırhlısı Bismark'ın tahribi amirallik makamı tarafından nesredilen bir tebliğle resmen bildirilmektedir. Tebliğde şöyle denilmektedir:

Alman zırhlısı Bismark deniz kuvvetlerimiz tarafından batırılmıştır. Harekât hakkında mümkün olur olmaz tafsilât verilecektir.

İlk muharebe nasıl oldu
Londra 27 (A.A.) — Hood'un tahribiyle başlayan ve «Bismark» in tahribiyle nihayet bulan şimali Atlantik muharebesi şimdiye kadar gelen malûmata müsteniden şu suretle hülâsa edilebilir:

Bismark ile sekiz İngiliz toparla (Devamı 3 üncü sayfada)

B. Çörçil askerî harekât hakkında izahat verdi

Son deniz harbi

İngilizler Giride takviye kit'aları gönderdiler

Bismark zırhlısı nasıl batırıldı

Akdenizde İngiliz donanmasının zayıflığı

Londra, 27 (A.A.) — Başvekil Çörçil bugün Avam Kamarasında Bismark Alman zırhlısının batırıldığını ve şarki Akdenizde İngiliz donanmasının da zayıflığına uğradığını bildirmiştir. Başvekil esas nutkuna başladığı vakit Bismarkın batırıldığına dair olan haber henüz kendi kulağına varmamış bulunuyordu.

Giridde vaziyet
Çörçil şu beyanatta bulunmuştur:

Giriddeki muharebe bir haftadanberi devam etmektedir. Bütün bu müddet zarfında orada bulunan kıtaatımız çok sıkı ve fasılasız surette düşman tayyare hücumlarına maruz kalmış ve çoğalmıştır. (Devamı 3 üncü sayfada)

Son dakika:

Ruzvelt merakla beklenen nutkunu söyledi

Resicümhur Almanyaya şiddetle hücum ediyor

Naziler parçalanmağa mahkûm bulunuyorlar

“Amerikanın müsellâh kuvvetleri Stratejik yerlerde bunlar icabında kullanılacaktır.”

Ruzvelt

Londra 28 (Radyo) — Resicümhur Ruzvelt White House'de merakla beklenen nutkunu söylemiştir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Yeni bütçe

Dün Dahiliye, Maarif, Sıhhat Adliye ve Hariciye bütçeleri müzakere ve kabul edildi

Maarif ve Sıhhat bütçelerinin müzakeresi hararetli oldu

Besim Atalay lisanımızda ecnebi kelimelerin 3 bini bulunduğunu ve 30 bini bulursa ne olacağını sordu

Başvekil Dr. Refik Saydam Mecliste Maliye Vekilinin izahatını dinlerken

Ankara, 27 (Hususi) — Büyük Millet Meclisi bugün öğleden son- ra toplanarak bütçe müzakereleri- ne devam etmiştir. İçtimada hararetli müzakereler olmuş, Dahiliye, (Devamı 3 üncü sayfada)

Tevkif edilen muhtekirler

Bir ziraf alet taciri ve iki tuhafiyeci mahkemede

Mahmudpaşada manifatura ticareti yapan Oseb Karakaş ve Arşak Papazyan adlarında iki kişi dün rüşvet teklifi suçundan adliye verilmişler, 2 inci sulh ceza hâkimliğinin kararile sorgularını müteakib tevki edilmişlerdir. Fiat Mürakabe Komisyonu memurlarından bir zat dün Mahmudpaşada müştereken manifaturacılık yapan suçluların mağazasına giderek bir basma almak istemişler. Oseb Karakaşla, şeriki Arşak Pa-

pazyan metresi 70 kuruşa satılması lâzım gelen basmanın beher metresine 110 kuruş fiat talep etmişlerdir.

İstenilen bu fiati kabul eder gibi görünen memur bilâhare gelip aynı basmadan bir top mal alacağını söyleyerek dükkândan çıkmıştır.

Birkaç saat sonra diğer arkadaşlarıyla birlikte aynı mağazaya gelen memur, evvelce talib olduğu (Arkası sayfa 7 sütun 3 te)

Randevucu Atina ve suç ortakları mahkûm oldular

Genç kızları fuhşa teşvik eden Atina üç sene 6 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı

Suçlular mahkeme huzurunda

Bir müddet evvel Galatasarayda Residpaşa hanını kiralayarak, bu eski mahkûmiyeti bulunan Madam Atina, kızkardeşi Katina ve suç ortakları Vasilapola, Emilya ve Ef - getiren ve randevuculuk suçundan (Arkası sayfa 7 sütun 4 te)

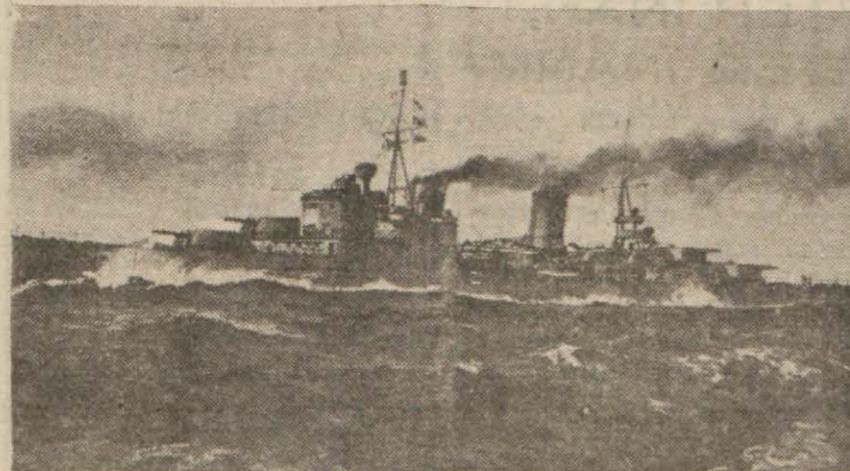
Askerî vaziyet

Hood ve Bismarck

İki deniz devinin vasıfları ve batmaları ile teyid ettikleri hakikat

Birkaç gün evvel, biri hayatı deniz sergüzeştleri ve mücadelelerle geçmiş bir amiralin, diğeri de bugünkü Alman birliğinin temelini kurmuş bir devlet adamının isimlerini taşıyan iki deniz devi arasında bir çarpışma oldu. Bu çarpışma neticesinde amiral Hood'un ismini taşıyan gemi, onun, üstünde kendi bayrağını çok dolaştırdığı Atlantik derinliklerine gömüldü; öteki, yani Bismarck da genç hayatının yegâne zaferini Alman limanlarına kendi ağızla nakletmeğe vakit bulmadan Danimarka açıklarında battı.

Hood, Cihan Harbinin bir yadigarıdır. O zamanlar, büyük bir donanmaya sahip olan Almanya, yeni bir gemi tipi icad etmişler ve bu tipte gemiler bakımından İngilizlere karşı üstün bir mevki sahibi olmuşlardı. Bu yeni tip gemi, silah ve zırh bakımından kuvvetli ve bir deniz harbini muvaffakiyetle tutabilir, fakat, silah ve zırh ağırlığından yapılmış bir fedakârlık mukabilinde, asil yüzer kalelere nisbetle çok daha süratli tekneler üzerine oturtulmuştu. Hâlen bizim

Girid sularında Alman hava kuvvetleriyle İngiliz donanması arasında cereyan eden muharebeler neticesinde batan İngiliz kruvazörlerinden Gloucester

donanmamızın baş gemisi olan Yavuz, bunlardan biri idi. O zamanki Alman donanmasında bu nevi gemilerin adedi dört olmasına mukabil, İngilizlerde bunlardan yalnız iki tane bulunuyordu. «Muharebe kruvazörü» sınıfını teşkil eden bu gemiler, çok mühim işler görme-

(Devamı 2 nci sayfada)

Hergün

Demokrasi softalığı

Mahittin Birgen

Dikkat ediyorum: Bizim memleket münevverleri arasında bir demokrasi softalığı peyda oldu. Fransız ihtilâlinin yadigarı olan bir takım fikirler ve kaideler, yani kitablara yazılmış bir takım nazari düsturlar, bilhas-sa bir zamandanberi bir kısım münevverlerimiz arasında yeni-den revaç kazandı. Eski medrese-lerde de eski zaman münevverleri bu tarzda bir takım kaideler öğ-renilir ve bunları dillerine vird ederek söyleyip gezerlerdi. Bu kaidelerin, nazari mefhumların hattâ sevdahları bile bulunurdu. Güzel sözlerle süslenmiş olan bu nazariyeleri hayata tatbika gelince, eski zaman softaları bununla kendilerini hiç âlâkadar hissetmezlerdi.

Realist halk, yani muztarib insanlar kütlesi, bu manzaraya bakmış bakmış ve nihayet:

Halka verir talkını,
Kendi yutar salkını!

Deyip hükmünü vermişti. Ka-fiyesi bozuk olsa da, bu sözün içindeki hakikatın sakat olan bir tarafı bulunmadığı malumdur. Ben de bugün, bizde türeyen demokrasi softalarına bu halk gözile bakanlardan biriyim!

Demokrasi demek halkın hâkimiyeti demektir. Demokrasiye aid kara kitabların yazdıkları da hep bu halk hâkimiyeti mefhumunu süsleyen beher cümlelerden ibaret olur. Bizim münevverlerin bir kısmına göre, demokrasi demek işte bu cümleleri iyi ezberlemek ve bol sarfetmektir. Ezberleyip bol bol kullanmak ile halka ne hizmet edilebileceğine benim aklımın bir türlü ermesine imkân bulamıyorum.

Bence, demokrat bir adam, kendisini halkın içine atan, maiyet seviyesini onun seviyesinden yukarı tutmamaya çalışan, kendi kafası ile onun kafası arasında hayata bakış itibarile sağlam bir münasebet ve hattâ bir arkadaşlık tesis eden, kalindeki duyguları halk kalbindeki duygulara uyduran ve nihayet, kendi aklını halkın faydası ve umumun müsterek menfaatleri için kullanmayı kendisine ahlâk edinmiş olan insan demektir. Halbuki, bakıyorum, bizim demokrasi den çok bahseden münevverlerimizin ne kendi yaşadıkları hayat ile halkın hayatı arasında bir münasebet vardır, ne de onların kafaları ve kalbilerle halkın kafası ve kalbi arasında bir ahenk mevcuttur.

Bunlar arasında en ileri giden demokratlarımızı bile halk arasında görmüş değilim. Hattâ, bunların bir kısmı, bu memleketin kütlesini teşkil eden Anadolu'ya hiç görmemiştir; yahud da, ekseriya, yataklı vagonun penceresinden seyretmiş olanlardır. Şu halde, bu nevi demokratlarla eski zamanın iyi şeyler ezberlemiş softaları arasında ne fark var? Kelime ve söz farkı mı?

Hayır, demokrasi bir takım manaları eskimmiş cümleler ezberlemek ve bunları temsilci plâvı gibi mütemadiyen tekrarlamak değildir. Bunu böyle zannedenlerin yazdıkları cümleler ne kadar parlak olursa olsun, yaptıkları işin hiçbir kıymeti olamaz. Bilâkis, bu usul bize demokrasi'nin kendisini değil, sadece onun softalığını verir. Biz ise, eski zaman softalarından yakamız yeni kurtarmışız. Onu şimdi bir de yeni zaman softalarına mı kapuralım?

Münevverlerimizin dikkatlerini bu mühim noktaya ehemmiyetle çekmek isterim. Demokrasi, kitab safyalarında herkesin ezberlemesi için yazılmış cümlelerden ibaret değildir; o, halkın hayatı içinde yaşayan bir hakikattir ki eğer biz kafamızı bu hakikatin içinde doluşturmasın bilmezsek ve eğer kendi hayatımızla halkın hayatı arasında bir ahenk tesis edemezsek kendimize eski softalardan daha mes'ud bir şöret temin edemeyiz!

Mahittin Birgen

● Dünkü ihracatımız 100 bin liradır. İhraç edilen maddeler arasında Almanya ve Danimarkaya tütün, İsviçreye fındık içi, deri Romanya'ya balık gönderilmiştir.

Resimli Makale:

Tarihten bir yaprak

Bir gün Napolyon mareşal «Ney» den soruyordu:
— Hayat programın nedir?
Mareşal şu cevabı verdi:
— Kendi kendimi doğru ölçüyle ölçmek.

Hayatın her safhasında en büyük aksikliği kendimizi tanıtmamak -tan duyarız. Ya kuvvetimize inanmaz, yahud da kuvvetimizi büyük görürüz. Halbuki bunun tam aksidir ki, bize fırsatı kaçırtmaz, bizi mağlûbiyete düşürmez.

[Tarihten sayfalar]

Gülle yerine insan kellesi

(«Son Posta» nun tarihi bahisler muharriri yazıyor)

Kayalara çarpan bir gülle, hü-cumu idare eden Trablus Arab beylerbeyi Turgud Paşanın başına vurdu. Büyük kahraman ve eski deniz kurdu o anda yere yu-varlandı; ağzından, burnundan ve kulaklarından kan boşandı; Lala Mustafa Paşa bu müthiş manzara karşısında bir an şaşırmadı: mu-kaddes ölünün üzerine bir örtü at-tırdı ve Sent Elmo kalesini daha çok sıkıştıracak şekilde yeni bir bataryanın yerleştirilmesi hakkın-da topçubaşı ile münakaşasına devam etti.

Kalede bin üç yüz kişi vardı; bunların yüz tanesi Akdenizde hi-ristiyanlık âleminde büyük şöhet sahibi olan Malta'nın şövalye rütbesini haiz bulunuyorlardı. Yedi gün süren hücum neticesinde Osmanlı askerleri yalnız kale be-denlerinde açılan gediklerden içe-ri daldılar; mazgallar, keuleler, ka-lenin meydan ve koridorları bo-yunca devam eden korkunç bir bo-ğuşma neticesinde her tarafa hâ-kim oldular; bu neticeye varmak için düşmanlarından birkaç misli ziyat vermişlerdi. Lala Mustafa Paşa buna o kadar kızmıştı ki hın-cını esirlerden aldı; her biri bir-kaç Osmanlı askerini öldürmüş o-lan bu adamların, esaret altında bile olsa, nefes almalarına, yi-yip içmelerine, belki de bir gün hür-riyetine kavuşmalarına tahammül edemeyecekti. Onları idam ettirdi; tahtalara haç şeklinde çaktırdı; gemilere koyarak Malta şehrinin Sen Anjelo kalesinin duvarları karşısına gönderdi. Bu suretle di-ğer Malta şövalye ve askerlerine deşhet verecek; mukavemet ka-biliyetlerini kıracaktı.

Fakat Malta şövalyeleri ve bu şövalyelerin kumandanı olan La-vallet o kadar kuvvetli bir hristi-yanlık taassubu içindeydiler ki bu manzara onları büsbütün kızdır-maktan başka bir işe yaramadı. Hattâ o zamana kadar belki hiç kimsenin aklına gelmiyen deşhetli bir manzaranın ilhamını verdi.

Lavaletin verdiği emir üzerine Malta'nın zindan veya hendekle-rindeki bütün Osmanlı esirleri top latırıldı; bunlar kalenin kule ve mazgalları üstünde, muhasara e-den ordunun görebileceği şekilde idam ediliyorlardı. Sonra bağları toplanmış namularına o devrin yu-varlak ve taştan güllerini yerine konuyor; ateşleniyordu. Büyük bir gürültü ile patlayan toplanmış namularından, yüksek ve yalın maz-galların aralarından, duyanlar a-rasından bir baş döne döne fırlı-yor; deşhet veren bir hızla ta u-zaklara, denize, kadirgalara yahud karşı sahile düşüyordu. Osmanlı askerleri düşman tarafından atılan güllerle toplanarak gene on-lara karşı kullandıkları cihetle bu başların atılmasına başladığı za-man da onları almak için gitmiş-ler; bir an deşhetle bakıp kalmış-

(Arkası sayfa 8 sütun 3 te)

Lisan işleri

Merdud harf

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

Bu harfin, Türk a. b. c. sinde kendisine verilmiyen q olduğunu ben söylemeden siz keşfettiniz. Bir kaç kere bu bahtı kara harfin sus-turulan masum sesine yazılarımda müdafaa vekâletini üzerine al-mıştım, bugün o vazifeye gene av-det etmek mecburiyetini duyuyo-rum.

İnsan herhangi bir meselede fikrinin sıhhatine, kanaatinin kuv-vetine ne kadar itimad ederse et-sin herkesin hemen kendisine ilti-hak edeceğine inanırsa pek ziyade aldanmış olur. Ben Türk a. b. c. sinde bu harfin eksik kalmasının büyük bir mahzur olduğunu o de-rece emniyetle zahib idim ki aksine delâlet edecek bir müteale serdedilmesine ihtimal vermiyo-rum. Hakikatte öyle olmadı.

Elbette benimle beraber düşü-nen azim bir ekseriyet vardır, fakat o ekseriyetin de sesi aynıle q harfinin sesi gibi sükkütü tercih et-mesine mukabil bu merdud harfin aleyhine deliller, bürhanlar ser-de-den sesler yükseldi; fakat kanaa-timde bir tezelzüü husule getire-medi. Belki biraz muannidim, fakat insanın selâmetine iman ettiği bir akideye sebat göstermesi bir nakise değil, belki bir meziyettir.

Bugün bir vâkı'a mevcuttur: Türk yazısında q yoktur, bütün kitaplarda, çocuklarımızın gösteri-len imlâ derslerinde bu sese bir yer tahsis edilmemiştir; öyle ki ev-velce yapılmış bir nisyana, yahud, bir sehve ric'at edilse de onun tashihiye lüzum görülerek yeni-den bu harfin kabulüne karar ve-rilse şimdiye kadar yapılmış olan işleri yeniden islah girişmek icab edecektir. Bu haylice zor ve karışık bir teşebbüstür; fakat bugün için zor görünen bir tashih amel-i-

yesine müracaat külfetini ihtiyar etmiyerek âtiyi düşünmemek de doğru değildir, diyorum. Türkün lisani ve yazısı yalnız bugün değil, kendisiyle beraber ebediyete vâsil olacak bir varlıktır. ve onu koru-mak milletin en mukaddes vazife-lerinden birini teşkil eder.

Zorluklara gelince: Onları ta-savvur ediyorum ve ben de irkili-yorum; fakat buna da çare vardır, diyorum. Davayı teqrîh ettikten sonra çarelerden de bahsedec-e-ğim:

Q harfine bahtı kara demıştim, ona bu sifati yapıştırdıktan sonra haline acmak lüzum gelecek ama-ma, o, menfasında bir sükküt ile takyid edilerek uyutulduktan son-ra yeniden hayatın faaliyetine at-larak uğraşip didimeceğine varsın istirahatının derin uykusunda din-lensin, keyfine baksın. Asıl üzeri-ne ağır bir vazife yükletilecek ac-naacak bir hale getirilen o değil, k harfidir. Bu harfe denildi ki: «Siz-den fedakârane bir himmet bekl-i-yorum, küçük zarif kız kardeşiniz q yu hizmetten çıkarıyoruz. Se-be-bini pek incelemeyin, onu izah et-mek uzun olacak. Siz yalnız şunu biliniz ki bundan sonra Türk ya-zısında siz onu da istihlâf ederek iki türlü ses vereceksiniz, yani hem ağzından, hem karnından ses çıkararak iki şahıs mesabesinde konuşan bir ventriologue olacaksın-ız, yahud başka bir teşbih ile an-latahım: Haniya mümessiller gerçe-vesti dar olan sahnelerde müra-caat edilen bir usul tatbik edile-rek oynayan eserde iki şahıs tem-sil eden san'atkarlar olur, siz de on-lar gibi iki vazife alacaksınız, sı-rasına göre bir genç adam, yahud bir ihtiyar baba olacaksınız, kıya-fetinizi ona göre değiştiririz, baş-

mıza bir q koyarak size bir proka güydürüriz, siz de sesinizi ona göre değiştiririz, başka başka seslerle konuşursunuz, mademki siz bir ventriologue olacaksınız; karar bö-yüledir, onun hükmüne uymak icab ediyordur.»

K için bu karara kısır bir tebes-sümle boyun eğmekten başka ya-pılacak bir iş kalmıyordu, öylece azim bir nefes feragatle işe girişti, fakat bütün gayretlerine rağmen muvaffak olabiliyor mu? Bunu herkes tecrübe edebilir.

İşte, bu yazıları okuyunlar, lüt-fetsinler, ellerine kalem alarak kendilerine tecrübe tahtası olarak göstereceğimiz aşağıdaki kelime-leri bugünün imlâsile yazarak bir kere okusunlar ve çıkacak sesleri dinliyerek hüküm versinler:

Emlak, İdrak, İmsak, v.s.
Bu kelimeleri böyle yazsak son heceler beyaz manasına gelen ak kelimesi gibi ses verecek, halbuki bize lüzum olan k nin q sesini vermesidir. Bunun için q nın başına bir proke koyacağız: â

Emlâk ilh... yazacağız.

â işaretini mahdud heceler için kullanılır deniyordu. Burada ona da iki çeşid vazife verilmiş olu-yor: Nitekim metrük, meşhûk ke-limelerinde son heceler magruk kelimesinin son hecesi gibi telâf-fuz edilmesin diye u nun üzerine gene â işaretini koyduk, hem k ları q ya tebdil etti, hem heceleri uzattı.

İşte pek iyi oluyor, diye acele buyurulmasın. Bakınız, başka ya-pıda birkaç kelimeyi daha tecrübe edelim:

Her vakit konuşmada ve yazıda kullanılır...

Bu satırda bile onunla başla-dık: Vakıt kelimesi. Vakıt-mı, va-kıt-mı yazmalı. Birincisinde k. ke (q) sesi veriyor, Türk öyle telâf-fuz edemez; ikincisinde son hece az manasına gelen k kelimesinin sesini veriyor, Allah muhafaza et-sin, bir Türk hiç bir vakit (işte ge-ne o kelime geldi) vakit diyerek gülünç olmağa tahammül edemez. Mekteplerde imlâ yazan çocuklar ne yapıyorlar, yazdıktan sonra kendilerini dinliyorlar mı, bil-mem?

Bu neviden misallerden birinde k harfinin nasıl ses çıkarmak lâ-zım geleceğinde ne dereceye ka-dar şaşıracağımın bariz bir misalini bulacağız:

Hakkı. k dan sonra i yazsak Hakkı isminde olduğu gibi k kalın sesile kulağı tırmalyacak, i ile yazsak k bozuk bir keman teli gibi bir cızıltı çıkarak, her iki ihtimal-de de k harfinin ventriologue kab-liyeti iflâs ediyordur.

Başka misaller arzu cdilir mi? İşte sadık. Burada pekâlâ! sa sakil olduğu için ik ile bitiyor, (Devamı 4 üncü sayfada.)

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)
İşte, Hood bu modanın yarattığı bir tip oldu. İngilizler onu 916 di tezgâha koydular, 918 de deniz indirdiler ve 920 de hizmete ver-diler. Fakat, Hood ile İngilizler bi-tip geminin büyüklüğünü birden-bire artırmışlar, hacmini 42,000 tona çıkarmışlar, Almanların bu nevi gemilere koydukları 28 san-timlik topa mukabil ona 38 lik top-lar vermişlerdi. Bu suretle Hood hacmine nisbetle büyük topu az fakat buna mukabil sürati fazla bi-gemi nümunesi oldu. Bidayette, İn-gilizler bu tipten dört gemi yaptır-mayı tasavvur etmiş oldukları hal-de, harb sonunda yeni inşaatı bir-denbire tatil eden İngiliz bahriyesi Hood'u eşsiz bıraktı. Bununla be-raber, güzel bir gemi olduğu için, onu eskiliğine rağmen kadro harici etmedi ve bundan on sene evvel tersaneye çekerek yeniletti.

Almanların Bismarck'ına ge-lince, bu yeni Alman donanmasının yüzer kalesi idi. 35,000 tonluk hac-mi ve bir Alman gemisine ilk defa olarak konulan 38 santimetrelük 8 topu ile, Alman tezgâhlarından ilk defa olarak bu büyüklükte çıkmış olan harb gemisiydi. Cihan Harbin-de Alman filosunun en büyük tek-nesi Baden gemisi olup bunun da ağır topları 30,5 santimetrelüktü. Al-man tekniği bu gemiye yeni im-kânlar vermişti. Meselâ, hacmi yalnız 35,000 tondan ibaret oldu-ğu halde, onun üzerine Hood'daki silâhları hemen aynen koymuş ve süratini de aynı sürat yapmıştı. Bu gemilerin inşaatı kısmen de harb zamanına tesadüf etmiş olduğu için onun diğer vasıfları o kadar malûm değildir. Fakat, bu geminin şimdiye kadar malûm olan bir kar-deşi daha hâlen hizmete ya girmiş veya girmek üzere bulunuyor. Arkadan aynı tipte diğer iki gemi da-ha yapılmakta olduğuna dair bir ri-vayet vardır.

Her iki deniz devinin de yaptıkları muharebelele dair gelen yeni tafsilâta göre, Bismarck'ın şimalî Atlantikte kendi ayarında iki bü-yük gemiye karşı harbettikten ve Hood'u batırdıktan sonra az bir hasarla Brest limanına dönerken bu defa tayyareler tarafından yakalan-dığı anlaşılıyor. Geminin batması ni mucib olan dâbeler de tayyare-ler tarafından indirilmiş olmak lâ-zım geliyor. Bu hâdise, dünkü ma-kalede izah etmiş olduğumuz fikri teyid eden yeni bir delildir.

Bugünkü harb gemilerinin inşaatları öyleydi ki en «batmaz ge-mi» olarak inşa edilen tekneler bile, tayyare hücumları karşısında kendilerini müdafaa edemiyorlar. Hangi gemi veya hangi filo kendi-sini tayyarelerin faaliyet sahasın-da meydana atacak olursa, ya bat-mak, yahud da uzun zaman hizmet edemez hale gelmek tehlikelerin-den birini kabule mecbur olacaktı. Tayyare, bu harbin başlıca kahta-manlarından ve silâhlarından biri olmuştur. S. G.

Sahte plâkalı otomobiller

Hususî otomobillerin seyrüse-ferden menedümlerinden sonra gehrimizde Trakya vilâyetlerinin numaralarını ihtiva eden otomo-biller görülmeye başlanmıştır. Dün ibü suretle seyrüsefer müsaa-desi olmadığı halde, Trakya plâ-kalı olarak sefer eden bir otomo-bil yakalanmıştır. İstanbul Vailli-ği bütün Trakya vilâyetlerine bir tamim göndererek, vilâyetleri da-hilinde seyrüsefer müsaa-desi ve-rilen otomobillerin numaralarını istemiştir. Trakya plâkalı otomo-biller gehrimizde sıkı bir kontrola tâbi tutulacak ve sahte plâka kul-lananlar cezalandırılacaklardır.

● Belediye reis muavini Lütfi Aksoy dün Talimhanedeki pazar yerinde teftişler yapmış ve be-le-diye yasaklarına aykırı hareket e-den bir kasab ve 4 manavı ceza-landırmıştır. Ayrıca noksan vezin kullanan birkaç kasab yıldırım ce-zasına çarptırılmıştır.

MAYIS					
Rumi sene	1357	28	Arabi sene	1360	
Mayıs	15		Rosmi sene	1941	Hazir
					23
ÇARŞAMBA					
GÜNEŞ	C. Evvel		İMSAK		
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
5 48		1	8 20		
9 02			6 49		
	Öğle	Yendi	Akşam	Yatar	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	
V. 13 11	17 10	20 32	22 28	28	
E. 4 40	8 38	12 -	1 57		

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Son Dakika:

Alman filosu kumandanı, süvari ve Bismarkın bütün mürettebatı boğuldu

Berlin, 28 (A.A.) — Alman Bahriye Kumandanlığı Bismark gemisi beraber filo kumandanı Amiral Lütjens ve gemi süvarisinin ve bütün gemi mürettebatının kaybolduklarını bildirmektedir.

Ruzvelt merakla beklenen nutkunu söyledi

(Baştarafı 1 inci sayfa) Ruzvelt, Amerikan cumhuriyetlerinin yekvücut bulunmalarının dünya hürriyeti yolunda çok lüzumlu bir şart olduğunu kardeş cumhuriyetlerin birbirlerine bağlı bulunmalarını demokrasiye sağladığını gördüğünü söyleyerek sözü Avrupa harbine intikal ettirmiş ve bu harbin bir Avrupa harbi olarak başlayıp Nazilerin tahakkümü olarak devam etmesine işaretlemiştir ki:

Hitlerin tehdidi durdurulmazsa dünya hürriyeti tehlikeye girecektir. Ruzvelt, Amerika tarihindeki en büyük imalatı harbiye programının tatbik edilmeğe başladığını söyledikten sonra Nazilerle çarpışan milletlerin yardımına koşmak ve bu harbe de demokrasilerin üstünlüğünü temin için tedbir almak lüzum geldiğini söylemiştir. Ruzvelt devamlı şöyle demmiştir:

«Hali hazır vaziyeti karşılamak Birleşik Amerikan devletlerinin yardımıyla olacaktır. Aksi takdirde Birleşik Amerika kendi emniyeti ile beraber medenî dünyayı kaybetmek vaziyetine düşecektir. Hitler galib geldiği takdirde ileri süreceği şerhleri herkes bilir. Bütün dünyada kukla hükümetler kurarak ve dünyayı paylaşarak Münih'te ve Çekoslovakya'nın işgali içinde olduğu gibi şunları söyleyebiliriz:

«Artık tamamen müsterihim. Bu benim en son arzusuymdur.» Bu beyanata Amerikan kabul etmekle ne vaziyete düşeceğini tasavvur edebiliriz. Çünkü Naziler, bundan sonra ne yapmağa çalışacaklarını esasen düşünmüş çizmış bulunuyorlar. Çünkü Naziler cenubi Amerika devletlerine Balkanlara yaptığını ve şimdi yapmaktaki olduğunu tatbik edeceklerdir.

Nazi dünyası Hitlerden başka Allah tanımadığı için buraların da dini ve hayatı bile olmayacaktır.» Reisi cumhur buna asla müsaade etmeyeceğini ve kat'iyetle mâni olacağını söyledikten sonra Amerikan milletinin akli selime hareket etmesi sayesinde bu azminin tahakkuk edeceğini ilâve etmiş, Mısır ve Süveyşin halen tehdit altında olduğunu ve İspanya ve Portekiz dahi işgale uğrayabileceğini ifade etmiştir.

Ruzvelt Fransız şimali Afrika'sına, Dakar'ın Atlantik adalarına yayılacak tehlikenin şimali ve cenubi Amerikayı tehlikeye sokacağını söylemiş, mihvercilerin tahakküm emellerinin evvelâ Britanya'nın tarihi mukavemeti, sonra da Çin'in şayan hayret müdafaası ile şimdilik durdurulmuş olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«Denizlere hâkim olmayın dünyaya hâkim olamaz ve naziler denizlere hâkim olamayınca da mağlûb olacakları muhakkaktır. Naziler parçalanmaya mahkûmdur. Ruzvelt denizlerin hürriyetinin şimdiki Amerikaya bağlı olduğuna işaret ederek demiştir ki:

«Atlantik mıntakasında muazzam bir harb oluyor. Bu harbi ayakta tutmak gayesile Amerikada gemi inşaatı programına büyük bir hızla devam ediyor. Amerika Birleşik devletleri bahriyesi çok hareketli bir devreyi genişletiyor. Buna şiddetle ihtiyac var. Çünkü harbin her gününde daha fazla gemi ve tayyare kullanılıyor.»

Ruzvelt bundan sonra yeniden özünü Almanyaya intikal ettirerek demiştir ki:

«Hitler şimdi garb nisif kürresini tehdit ediyor. Biz, buna az-

Bismark zirhlisi batırıldı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

mücehhez yeni Alman kruvazörü Prinz Eugen geçen Perşembe günü Bergen'i terkettiler esnada görülmüşlerdir. İngiliz amirallığı, bu iki geminin yollarının kesilmesi için lüzum gelen emirleri vermiştir. İngiliz çizütamları bu gemileri Cuma gecesi görmüşlerdir. Cumartesi günü fecir vakti Prince of Wales zirhlisi Hood safı harb gemisi balyhan muharebeyle iştirak etmişlerdir.

Son darbe

23 bin yarıdaklık bir mesafeden atılan bir obüs Hood'un cephaneliğine isabet ederek geminin infilâk etmesine sebep olmuştur. Bunun üzerine Bismark havanın bozukluğundan ve rüyet şartlarının fenalığından istifade ederek kaçmıştır. Bismark dünkü Pazartesi günü Fransız limanlarına doğru giderken Ark Royal'in bir tayyaresi tarafından görülmüştür. Ark Royal'in torpil tayyareleri süratle taarruza geçmişler ve gece yarısına doğru bir tayyarenin torpille yaralanan Bismark olduğu yerde büyük dairesel çizerek dönmeğe başlamıştır. O esnada bir İngiliz filotillası yetişerek gemiye son darbeyi indirmiştir.

Berlinin verdiği malûmat

Berlin, 27 (A.A.) — Bismark zirhlisinin batmadan evvel Alman başkumandanlığına göndermiş olduğu mesaj, şudur: «Gemi, manevra kabiliyetini kaybetmiştir. Son obüsümüze kadar çarpışacağız. Yaşasın Führer.»

Bismark zirhlisi üstün İngiliz kuvvetlerine karşı yaptığı ilk muharebede Hood'u batırması ve King George'u hasara uğratmıştır. Fakat düşmanın bir obüsü geminin baş tarafına isabet etmiş ve Bismarkın süratini azaltmıştır. Bundan başka 24 Mayıs gecesindeki hava taarruzu esnasında gemiye bir torpil daha isabet etmiş ve süratini daha ziyade azaltmıştır. 26 Mayıs'ta Brestin 40- mil garbında akşamın dokuzuna doğru Bismarka İngiliz tayyareleri iki torpil daha atmışlardır, bu yüzden geminin dümeni kullanılamaz bir hale gelmiştir.

Üç saat sonra amiral Lütjens, Alman başkumandanlığına yukarıdaki yazılı olan telgrafı göndermiştir. Mütemadiyen taze kuvvetler alan düşmanın gemilerine karşı harbeden Bismark mücadelesine sonuna kadar devam etmiş ve 27 Mayıs sabahı üstün kuvvetler önünde hatmıştır.

Alman tebliği

Berlin 27 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı, Bismark zirhlisinin son mücadelesi hakkında aşağıdaki tafsilâtı vermektedir:

Bismark zirhlisi, manevra kabiliyetinden mahrum bir vaziyette ve adedece tedricen artan düşman deniz kuvvetleri karşısında 27 Mayıs sabahı batmıştır. Fakat düşman deniz kuvveti 3 sarfı harb gemisi, bir tayyare gemisi ve müteaddid kruvazör ve distroyerlerden mürekkeptir.

Alman tebliği İngiliz filusunun bu sabahınberber Alman bombardıman tayyarelerini taarruzlarına maruz bulunduğunu ilâve etmektedir.

Romanya propagandası Sofyada

Sofya, 27 (A.A.) — Stefani ajansından:

Romanya propaganda nazırı B. Ragnich, bu sabah resmi bir ziyarette bulunmak üzere Sofyaya gelmiştir.

Misafir, bugün kral Boris tarafından kabul edilmiştir.

mi kabiliyetlerimizle karşı koyacağız. Onun denizlere hâkim olmasına mâni olacağız. İngilizlere bütün yardım yapacağız. Ve yardımlarımızı taht emniyete alacağız.»

Ruzvelt Hitlerin tahakkümünde olan bir dünyayı kabul etmeyeceğini söylemiş ve demiştir ki:

«Amerika Birleşik devletlerinin müsellâh kuvvetleri şimdiki stratejik yerlerde bulunuyor. İcab ederse bunlar kullanılacaktır.»

Reisi cumhur millî ve fevkalâde ahval içinde bulunduğunu ve müdafa tertibatının kuvvetlendirilmesi icab ettiğini söyleyerek sözlerini bitirmiştir.

Siyaset ALEMİNDE

Hâdiselerin kısa bir tarihçesi

● Allah is'ah etsin

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Harb başladığı zaman bunu, kendilerince tabii bir intiba ve bir hak saydıkları nihai zafere ulaştırmaya kadar devam ettirmeye ahdeden İngiltere ile Fransa yarı yolda ve yolun belki yarısından da evvel birbirlerinden ayrıldılar. Bu, mecburi bir iştirak oldu. Fransa mağlûb olmuştu. Memleketinin dörtte üçü istilâ edilmişti. Bir mütareke ile harb hareketini durdurmasa umumî ve millî bir felâkete uğruyacağına kanaat getirmişti. Müttefikinin de muvafakatale düşmanın mütareke istedi. Almanya, buna rıza gösterdi. Fakat bu muvafakatının esas prensibi ne o gün, ne bugün hâlâ belli olmadı. Fakat Fransanın İngiltereye verdiği teminat da donanmasını dünkü düşmanın emrine vermeyeceği kaydı aşıkardı. Fakat bu ortaklık ayrılışının iki tarafta da derin bir meraret uyandırdığı belli oluyordu. Fransa, Dünkerk ric'atını affedemiyordu. Buraya takaddüm eden harekâta, iddiasına göre, İngiliz kuvvetleri, Fransız başkumandanlığının taarruz emrini dinlememiş, dinlememekle kalmıyarak sahil istikametine ric'ate başlamışlardı. Sahil tutulduktan sonra da evvelâ İngiliz askerlerinin irkâbi tercih olunmuş ve mahşeri bir kargaşalık neticesinde yüz bin Fransız karşı iki yüz altmış küsur bin İngiliz kurtarılmıştı. Bu, ukdenin esas başlangıcı oldu.

Bir kısmı şimali Afrika'ya, bir kısmı da Dakar'a çekilen Fransız donanmasının bakiyelerinden İngiltere endişe ediyordu. Bunların Alman ellerine geçmelerinden korkuyordu. İki anı hareketle bunların bir kısmını Mürselülükber'de, bir kısmını da Dakar'da topa tuttu. Cınnet getirdiği zannolunan bir insanın kendisine zarar vermemesi istiyen kardeşinin nefis müdafaasına benzeyen, fakat hakikatte kanlı olmaksızın kurtulmayı bu hareketi ilk ukdeyi iğbirare tahvil etti ve gerginlik o gün, bugün mütemadî surette arttı.

Fransa Almanya ile işbirliği yapmak kararını vermiştir. Bu kararını açıkça ilân etmekten çekinmiyor. Çünkü hayat şartları, yaşamak mecburiyeti, onu, bu yola sevkeder görülmektedir. İngiltere haklı olarak endişededir. Zira, bu işbirliğinin şeklinde asker ve donanma ile harbe iştirak bahis mevzuu olmamakla beraber gerek Fransız ana vatan, gerek müstemleke topraklarından Almanların geçebilecek hakkının esas bir şart olarak kaleme alındığı görülmektedir. İngiltere kızıyor, haklıdır. Fakat hayat hakkını ancak kendisine anlaşılmak kaydıyla tanyan bir eski düşman karşısında Fransanın yapabileceği nedir? Fakat berikinin hiddeti, ötekinin ızdırarı, araları bir müddet evvel açılmış olan iki eski müttefiki, şimdi, hâdisat, yavaş, yavaş iki hasım namzedi haline getiriyor. Aralarında bir muharebe bahis mevzuu olmuyor. Amma askeri bir zaruret ile Fransız müstemlekesine bir İngiliz girişi, muhakkak ki kaçınılmak istenen bu akıbeti bugün değilse yarın, fakat herhalde mümkün kılacaktır.

Bundan evvelki yazılarımızdan birinde hayat gibi harbin de kendine mahsus ve onu idare eden kanunları olduğunu kaydetmiştik. Harbe başlıyan ona belki bir müddet muayyen bir istikamet verebiliyor. Fakat binbir şartın taallûku ile vukuatın dizginini öyle elden kaçıyor ki, sonra insan iptida ile intihânın nereleri olduğunu anlamaz hale geliyor. Çünkü hâdisatın rüzgârı eldeki puslayı uçurmuştur.

Yukarıki satırlar silsilesini, behemehal şu veya bu şekil ve sebeble harbe girmemizi isteyenler o kumayı için yazmış değilm. Çünkü ben, onları, vak'aları kendi indikçüleriyle tahvil ve izah eden sâkat muhakemelerine hiçbir mantığın hitab edemiyeceğine inanıyorum. Ben, bu satırları salim düşünün, bu memlekete bağlı görünen değil, hakikaten bağlı olan ve hiç olmazsa devletin dizginlerini ellerinde tutanların kıyaslarına inananlar için yazıyor ve gözlerini söyle bir Avrupa haritası üzerinde dolaştırma-

B. Çörçil askeri harekât hakkında izahat verdi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

rafi vaziyet dolayısıyla tayyare kuvvetlerimiz bu hücumlara ancak mahdud fakat çok cesurane bir tarzda mukabelelerde bulunabilmiştir. Pek şiddetli ve pek kan dökücü olan bu muharebeler esnasında düşman zayıfatı bize nazaran çok ağırdır. Maamafih düşman kuvvetlerinin yeniden hava yolu ile gelerek Giriddeki Alman kıtaatını takviye etmesine mâni olamadığımız için düşman tarafından yapılan hücumların ağırlığı gün geçtikçe artmıştır.

Hanyada kanlı muharebeler

Muharebe Hanyada tasavvur edilemeyecek derecede hunrizane bir şekilde bazan bir tarafa, bazan diğer tarafa temayül ederek devam etmiş. Resmo ile Kandiyada ise gene avni şiddetle fakat daha küçük bir mikyasta olarak cereyan etmiştir.

Geçen Çarşamba günü yeni Alman zirhlisi Bismark, beraberinde 20 santimetrelük toplarla mücehhez yeni kruvazör Prinz Eugen olduğu halde keşif tayyarelerimiz tarafından Bergen civarında görülmüş ve Perşembe günü ikisi birden kaybolmuş tur. Bu gemiler, Amerikadan gelen gemi kafilelerimize taarruz etmek üzere Atlantik Okyanusuna açılmağa teşebbüs ettikleri takdirde yollarını kesilmesi için birçok tertibat alınmış ve Cuma gecesi Alman harb gemileri Groenland ile İslad arandaki Danimarka boğazını geçerken kruvazörlerimiz tarafından görülmüşlerdir.

Cuma sabahı Prens dö Gal zirhlisi Hood zirhlî kruvazörümüz Alman gemilerile muharebeye tutuşmuşlardır. Hâdiseler o kadar süratle cereyan etmiştir ki, bunlar hakkında henüz tam malûmata malik bulunmuyoruz. Fakat şurası malûmdur ki Hood, 23 bin yarıdak çökülen bir güllen tam isabetine maruz kalmış ve cepanelikle rine giren bu gülle gemiyi berhava etmiştir. Hood'un kurtarılanların sayısı pek mahduttur. Planları bundan 23 sene evvel yapılmış olmakla beraber bu mükemmel geminin batması İngiliz bahriyesi için büyük bir zıya ve içinde bulunan tayfalarla erlerin ölümleri ise daha ağır bir kayıbdır.

Bismark

Dün öğleden az evvel Amerikalılar tarafından bize gönderilmiş olan uzun mesafeli keşif tayyarelerinden Katalina tayyaresi Bismarkın mevkiini keşfetmiş ve Alman zirhlisinin Fransız limanlarından Brest ve Saint-Nazaire'e doğru yol almakta olduğunu anlamıştır.

Dün akşam torpil atan bombardıman tayyarelerimizle Ark Royal tayyare gemisinin deniz tayyareleri tarafından yalnız başına seyahat etmekte olan Bismarka karşı birbirini takiben müteaddid taarruzlar yapılmış ve gece yarısına doğru Bismark zirhlisinin iki torpille yaralandığı haberi bize gelmiştir. Bu torpillerden biri geminin tam ortasına ve diğeri arkasına isabet etmiştir. İkinci torpil geminin dümenini tahrib etmiş olacak ki yalnız süratini düşmekle kalmamış ve Bismark zirhlisi o dakikadan itibaren intizamsız daireler çizmeğe başlamıştır. Bu vaziyete düşen Bismark, filolarımızdan birinin taarruzuna uğruyarak yeniden iki torpil yemiş ve Alman bombardıman tayyarelerinin her türlü imdad sahasından uzak bir mevkiide hareketsiz bir halde kalmıştır. Bu sabah güneş doğarken Bismark kendisini takib etmekte olan zirhlilerin hücumuna maruz kalmışsa da neticenin ne olduğunu şu dakikada bilmeyorum.

Avam Kamarası bu beyanattan sonra diğer mesailin müzakeresine başlandı sırada Çörçil tekrar ayağa kalkmış ve başta söylediği gibi Bismark gemisinin batırılmış olduğunu meclise bildirmiştir. Başvekilin müdresi mebuslar tarafından pek şiddetli alkışlarla karşılanmıştır.

larını istiyorum. Görecekleli manzaranın onlarda uyandırabileceği ibret ve intibaha kanaatım vardır. Öbür insanlar için Allahtan salâh dilemekten başka şimdilik yapılabilecek bir şey görmüyorum.

Giridde muharebe yeniden kızıştı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

tür. Fakat düşmanın tayyare bakımından ciddi kayıplar kaydedildiği muhakkaktır. Bundan başka, birçok tayyare de yakında tamirlerle muhtaç olacaktır. Muharebe, hâlâ, Hanya ile Maleme arasında. Maleme tayyare meydanı etrafında cereyan etmektedir.

Binlerce Alman askeri boğuldu

Londra, 27 (A.A.) — Almanların deniz yolu ile Giride asker ihrac etmek için sarfetmiş oldukları bütün gayretler, İngiliz harb gemilerinin hareketi neticesinde akamete uğramış ve İngiliz gemileri düşmanı ağır zayıfatı uğratmışlardır. Bu zayıfat meydanında suda boğulan binlerce asker vardır.

İngiliz deniz zayıfatı

Maamafih İngilizlerin Gloucester ve Fiji adında iki kruvazör ile Juno, Greyhound, Keily ve Jashmir adında dört torpido muhribi kaybetmiş olduğu malûmdur. Bundan başka iki zirhlî ile birkaç kruvazör daha hasara uğramış ise de hasarları ağır değildir.

Takviye kıtaatı

Halen Giriddeki kumandan general Freyberge sağ ve salim takviye kıtaatı gelmektedir.

İngilizlerin yeni akımları

Kahire 27 (A.A.) — Ortasark İngiliz hava kuvvetleri umumî kargâhının tebliği:

İngiliz hava kuvvetleri Giridde düşmana ağır zayıfatı verdirmeğe devam etmişlerdir. Avcı tayyareleri Maleme'ye karşı yüksek bir muvaffakiyetle hücum ederek kıtaat yüklü Yünkers 52 tipinde beş tayyare düşürmüşlerdir. Yünkers 52 tipinde bir miktar tayyare daha avcılar tarafından düşürülmüştür. Avcılarımızdan üçü üslerine dönmemişlerdir. Avcı tayyarelerimiz Maleme de yerde birbirine yakın bulunan 100 kadar Yünkers 52 tipinde tayyareye de hücum ederek düşmana ağır zayıfatı vermişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 27 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Afrikanın garbında denizaltıları düşmanın çok yüklü 14 ticaret gemisini batırılmışlardır. Bunların mecmu tonlâtoları 77.600 dür.

Girid adasında, Alman kıtaatı muvaffakiyetli muharebelerden ve müteaddid mevkilerin işgalinden sonra plân mucibince ileri yürüyüşlerine devam ediyorlar.

Alman hava kuvvetleri Giriddeki muharebelere müessir taarruzlarla müzaheret etmektedir. Stukalar İngiliz üslerine, kıtaat tecemmüllerine ve ordugâhlara muvaffakiyetli taarruzlar yapmışlardır.

6 ayda pratik usul ile İngilizce Yirmi üçüncü ders 5 nci sayfa

Sabahtan Sabaha:

Oldum olası böyle

İstanbul belediyesi bir ay içinde binlerce esnafa ceza kestğini ilân etti. Bu cezalar hafif para cezalarıdır. Belediye bütçesinin (gayri melhuz) varidatı fashını dolduran bu cezaların esnaf üzerinde terbiyevî tesir bıraktığını zannetmek hatadır. Esnaf bu cezalarla o kadar ülfet etmiştir ki onlar da verdikleri bu cezayı kendi bütçelerinin (masarif gayri melhuza) fashına koymuşlardır. Ve iş adeta normal bir resim tahsilî haline gelmiştir.

Vazu kanunun cezadan kasdi cürmün tekrarına mâni olmaktadır. Bu itibarla cezanın müessiriyeti şarttır. Yasakların ve cezaların cemiyet terbiyesini hedef tutan terbiye edici bir fazileti vardır. Böyle suçlu ile memur arasında bir makbuz alışverişi haline gelen para cezasından bu fazileti beklemek gülünç olur.

Nasıl ki bazı belediye yasakları esnafa belediye memurları arasında adeta bir hırsız, polis oyunu haline gelmiştir. Belediye talimatnamesinin menettiği birçok hareketler vardır ki irili ufaklı her boy esnaf bunları bildikleri halde riayet etmez ve belediye memurları da bu talimata aşına oldukları halde bunları tatbik etmezler. Arasında bir emirle şehirde şöyle bir tarama yapılır. Yan kaldırımları tutan isportacılar ürktülür, eksik ekmele çıkarılan fırınlardan müsadereler yapılır, karışık gıda maddesi satan esnafa göz dağı verilir. Ondan sonra esnafa belediye mütareke yaparlar.

Yirmi beş yıllık bir gazeteciğim. Bu iş oldum olası böyle geldi ve böyle gidiyor. Bu lâübalilik devam ettikçe gene bu minval üzere sürüp gidecek. Bilemem eyleyecek giryemidir, handemidir?

Buhan Cahid

Maarif bütçesinin müzakeresi çok hararetili olmuş, bilhassa dil bahsi üzerinde durulmuştur. Bu sırada söz alan mebuslardan Besim Atalay lisanımızdaki cenubi kelimelerin 3 bini bulunduğunu ve 30 bini bulursa ne olacağını sormuş.

Mebuslardan Feridun Fikri de mekteplerde kızlarımızın ev işleri ve analık vazifeleri gösterilmesini ve daha iyi yetiştirilmesini istemiş kızlarımız için bu gibi enstitüler kurulmasını temennisinde bulunmuş.

Maarif Vekilinin cevabı: Müteakiben kürsüye gelen Maarif Vekili mekteplerimizde kızlarımızın bu gibi vazifelerin gösterilmekte olduğunu söylemiş ve bugünkü şerait içinde bu hususta daha geniş tedbirler alınmasına imkân olmadığını ileri sürmüştür.

Sihhat ve İctimai Muavenet: Sihhat ve İctimai Muavenet bütçesinin müzakeresi esnasında söz alan hatibler sıtma, trahom ve frengi mücadelesi üzerinde durmuşlar ve bazı temenniler ileri sürmüşlerdir.

Doktorsuzluk: Hatibler, bilhassa, bazı yerlerin doktorsuz kaldığını ileri sürmüşlerdir. Bunun üzerine kürsüye gelen Sihhiye Vekili Hulûsi Alataş, bazı yerlerin doktorsuz kalmasının bir kısım doktorların vatani vazifelerini ifa etmekte olmalarından ileri geldiğini bildirmiş, elde bulunan mevcudlarla bu zaruretin izalesine çalışılmakta olduğunu ilâve etmiştir.

Sıtma mücadelesi: Bundan sonra Vekil 940 senesinin sıtma mücadelesi bakımından iyi geçmediğini, çünkü bir kısım doktorların vatani vazifelerini ifa etmemeleri münasebetle 98 sıtma mücadele şubesinde 65 tabile çalışmağa mecburiyet hâsıl olduğunu, salgın hastalık olan yerlerde mücadele yapılamadığını, fakat buna rağmen sıtmadan ölenlerin 500 ü geçmediğini, trahom mevcut olan yerlerin tesbit edildiğini ve buralarda lüzum gelen teşkilâtın genişletilmiş olduğunu bildirdi.

Vekil, müteakiben, bu sene Ankara civarında kızamık vak'asının çok olduğunu ve kayıpların 3 bini bulunduğunu söylemiş ve bu miktarın çok olduğunu ilâve etmiştir.

Vekil, memlekette salgın halinde hiç bir hastalık yoktur diyerek sözlerine nihayet vermiştir.

Müteakibe müzakere edilen adliye bütçesinde bazı hatibler söz almış, Vekil suallere cevaplar vermiştir.

Hariciye Vekâleti bütçesi de aynen kabul edilmiştir.

Şehir Haberleri

Her vatandaş hava taarruzuna karşı bir korunma yeri hazırlanmaya mecbur olacak

Vilâyetin bugün halka hitaben bir beyanname neşretmesi bekleniyor

Şehrin muhtelif semtlerinde yeniden umumî siperler ve korunma yerleri kazdırılması hususunda başlanan çalışmalara ehemmiyetle devam olunmaktadır. Vilâyet bugün bu hususta halka bir beyanname neşrederek her vatandaşın bir korunma yeri hazırlanmaya davet edecektir.

Bu beyanname hava taarruzlarına karşı pasif korunma tedbirleri alınması ve bu tedbirleri almayanlar hakkındaki cezai müeyyideler halka bir kere daha hatırlatılacaktır.

Vilâyet şimdilik her vatandaşın - üstü örtülmemiş te olsa - korunma yeri kazmasını faydalı bulmaktadır.

Umumî siperlerin kazdırılmasında mahkûmlardan da istifade edilecektir. Bu mahkûmlara verilecek gündelik miktarı tesbit olunmuştur.

Kaymakamlıklar tarafından plânları hazırlanan belediye, hususî idare, Uevkaf ve maliyeye aid arsalar da kazılacak umumî siperlerin inşaatına bugünlerde başlanacaktır.

Bir esrar tekkesi meydana çıkarıldı

Dört sabıkalı esrar nargilesi içerken cürmümeşhud halinde yakayı ele verdiler

Zabıta evvelki gece bir müddetberi faaliyette bulunan tam teşkilâtli bir esrar tekkesini meydana çıkarmıştır.

Sabah esrar kaçakçılarında Reşadın son günlerde Sultanahmedde Küçükayasofyada Medrese sokağında 14 numaralı evi kiralararak burasını bir esrar tekkesi haline getirdiği tesbit edilmiştir. Bir müddetberi zabıta memurları tarafından tarassud edilmek üzere olan bu eve evvelki gece bazı kimselerin girerek, içeriden uzun müddet çıkmadıkları görülmüş ve buraya ani bir baskın yapılmıştır.

Bu evin hâli bir arsaya bakan pencerelerinden gizlice içeriye giren memurlar, başta Reşad olmak üzere dört meşhud şahsın toplu bir halde esrar nargilesi çekmekte olduklarını görmüşlerdir. Kıpırdamaya meydan bulamadan yakalanan esrarkeşler, Emniyet Müdürlüğüne getirilmiş, burada üzerleri aranmıştır.

Cafer, Mehmed, Ali, ve Hikmet adlarındaki bu esrar müptelâlarından Hikmetin üzerinde 50 gram esrar çıkmıştır.

Suçlular, dün akşam geç vakit Asliye 5 inci ceza müddetumumiliğine teslim olunmuşlardır.

Çöpler şimdilik çukurlara doldurulacak

Belediyenin çöp müteahhidî ile yaptığı mukavelelerin müddeti 1 Haziranda bitecektir. Çöplerin, denizden uzak mesafelere kadar nakli için kâfi deniz vesaiti temin edilemediğinden, fırınların inşasına kadar hergün şehirden 3-4 kilometre uzakta mesafelere götürülerek atılması kararlaştırılmıştır.

Bu çöpler, şehirden uzak semtlerde kazılacak büyük çukurlara atılacak, üzerine kretil döktülecek ve üstü yarım metre toprakla örtülecektir.

Belediye bu çöplerin nakliyesi için 50 kadar kamyon kiralayacak, ayrıca temizlik ameliyesi adedi de artırılacaktır.

İstanbulda bir günde 400 metre mikâbî çöp çıkmaktadır. Bu çöpler için hergün 4 büyük çukur kazılacaktır.

Çöp fırınları inşası hazırlanır da derhal başlanacak ve bir müddet sonra çöpler bu fırınlarda yakılacaktır.

Halkevinde İngilizce dersleri Eminönü Halkeviden:

2/6/1941 Pazartesi günü saat 18 de Evimizde İngilizce kursuna başlanacağından kayıtlarını yaptırmak isteyenlerin ikişer vesika fotoğrafla Ev bürosuna müracaatları ilân olunur.

Maarifin ilk okul talebesi için hazırladığı tatil programı

Talebenin tatil aylarını istifadeli bir şekilde geçirmesi için, kamplardan başka, talebe kursları açılacak, toplu gezintiler yapılacak

Bu sene okulların erken tatil edilmesi dolayısıyla, oldukça uzun bir müddet devam edecek olan yaz tatilinde ilkökullü talebelerini boş zamanlarında terbiyeyi oyunlar ve faydalı mevzularla meşgul etmek maksadıyla Maarif Müdürlüğü tarafından geniş bir «yaz tatil programı» hazırlanmıştır.

Şehrimizdeki ilkökullü başöğretmenleri dün Maarif Müdürü Tefik Kutun riyasetinde bir toplantı yapılmış ve tatil programı hazırlıkları etrafında müzakerelerde bulunmuşlardır.

Yaz tatilinde Maarif İdaresi tarafından talebe için yapılacak bilûmun yardım ve teşkilât tamâmile parasız ve çocukların maddî, manevî istifadelerine nâdim bir vaziyette olacaktır.

Bu sene tatil devresinde yapılacak faaliyet şekilleri dün öğretilenler toplantısında, dört esas üzerinde tesbit edilmiştir:

1 - Hasta ve umumiyet itibarıyla bünyeye bakıma muhtaç çocuklar Maarif İdaresinin parasız sanatoryum ve prevantoryolarında devamlı surette tedavi altına alınacaktır. Bu maksadla şehrimizde bulunan 74,000 ilkökullü çocuğunun mektep doktorları tarafından tıbbî muayeneleri yapılacaktır.

Yangın yerlerinde yapılan istimlâkların bedelleri

Belediye İstanbul yangın yerlerinde eski ebnîye kanununa istinaden «tarla faydası» mucibince, evvelce birçok istimlâklar yapmıştır. Bu binaların sahipleri Belediyeye müracaatla istimlâk belgelerini istemektedirler. Bu şekilde yapılan istimlâklar için milyonlarca lira ödenmesi icab etmektedir. Halbuki Belediye bu iş için her sene bütçeye ancak az bir miktar para koyabilecektir. Bu sebeple istimlâk edilen binaların bedellerinin ödenmesi çok uzun senelere bağlı bulunmaktadır.

Belediye müracaat sahiplerine bu şekilde tebligatta bulunmuştur.

Bir katil mahkûm oldu

Kadın rekabeti yüzünden arkadaşısı Behramı, geçen sene bir gece Lâlelide tabanca kurşunla ağır surette yaralamaktan suçlu Celâlin bir müddetberi 2 nci ağırceza da vâm etmekte olan duruşması dün nihayetlemiştir. Behramı rekabet hissiyle öldürmek kasdile tabanca ile yaraladığı sabit olan Celâlin tenzilen 8 yıl müddetle hapsine karar verilmiştir.

Mısırçarşısı orijinal vaziyeti bozulmadan tadil edilecek

Mısırçarşısının şehir plânına göre imarı ve hâl şekline sokulması etrafındaki projeye aid Belediye ve Müzeler İdaresi tarafından tanzim edilen raporların Maarif Vekilliğine gönderildiğini evvelce yazmıştık.

Raporlar, Vekâlet tarafından tetkik edilmiş ve meselenin Belediye ile Müzeler arasında yeniden tetkik edilerek kat'i bir neticeye bağlanması bildirilmiştir.

Dün Müzeler İdaresinde, eski eserleri koruma encümeni ile Belediye Reis Muavini Neati, İmar Müdürü Hüsnü ve İmar Müdürü Muavini İbrahimden müteşkil bir komisyon toplanmış, tamir projesine aid meseleleri yeniden tetkik etmiştir.

Müzeler encümeni ve Belediye heyetinin tetkiklere müsteniden verdikleri karara nazaran Mısırçarşısında orijinal vaziyetini bozmadan bazı tadilat yapılacaktır.

Müzeler İdaresince hazırlanan son rapor Pazartesi günü Maarif Vekilliğine gönderilecek ve Vekâlet'in tasdikile proje kat'i şeklini alacaktır.

İstanbulda 1000 çuval kahve geldi

Bağdadda kalan ithalât eşyası da peyderpey geliyor, bu meydana 100 sandık çay ve 100 balya çuval da İstanbulda getirildi

Mersinden gelmiş olan kahvelerden 1000 çuval ilk parti İstanbulda getirilmiştir. Bu kahvelerin tevziine yakında başlanacaktır. Diğer taraftan, Mersindeki diğer kahvelerin getirilmesi için de teşebbüsler gerçekleştirilmiştir. Bu kahveler de İstanbulda muhtelif bölgelere tevzi edilecektir.

Diğer taraftan Bağdaddan bazı ithalât malları gelmeye başlamıştır. Bunların arasında 100 sandık çayla 100 balya çuval bulunmaktadır. Öğrenildiğine göre, Bağdaddaki tüccar eşyasının memleketimize ithali için yapılan teşebbüsler müsbet bir netice vermiştir. Yalnız Bağdad ve Basra arasında münakale temin edilemediğinden şimdilik yalnız Bağdaddaki ithalât eşyası memleketimize getirilecektir. Bu maddeler arasında kahve, çay, makine ve madenî eşya, jut mamulâtı bulunmaktadır.

Yardımsevenler Cemiyetinin faaliyeti

Kazalarda yardım kolları teşkil edilecek ve kollar müstakil olarak çalışacaklar, hastabakıcı kursları faaliyete geçiyor

Yardımsevenler Cemiyeti dün Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü İstanbul bölge başkanlığı binasında Bayan Lütfi Kırdarın reisiğinde bir toplantı yapmıştır.

Toplantıda kaza yardım kollarının teşkiline karar verilmiştir. Her kaza kendi elemanlarından müstakil bir grup teşkil edecek ve böylece cemiyetin umumî faaliyetine iştirak edilecektir.

Yardımsevenler Cemiyetine lâzım gelen müzaheretle bulunmaları için dün Parti kaza reisliklerine birer mektub gönderilmiştir.

Diğer taraftan gönüllü hastabakıcı kurslarına, talebe kaydına devam edilmektedir. Her hastane için gruplar halinde 30 bayan ayrılmaktadır. Bu gruplardan birincisinin kayıtları bitirilmiş diğerlerine de devam edilmektedir. Kayıtları müteakib 30 Hazirandan itibaren hastanelerde hastabakıcı kursları faaliyete geçecektir.

Yardımsevenler Kurumu önümüzdeki hafta içinde Eminönü Halkeviden umumî bir toplantı yapacak ve yardım işlerine müteallik diğer meseleleri müzakere edecektir.

Francala imal edecek fırınlar

Şehrin muhtelif semtlerinde kur'a ile 4 fırın tesbit edildi, lokantalara francala vermek yasak

Francala ununun tahdidi üzerine, şehrin muhtelif semtlerinde yalnız dört fırında francala imal edileceğini yazmıştık. Belediye her semtteki fırınlar arasında dün kur'a çekmiş ve francala imal edecek fırınları tesbit etmiştir. Bu kur'a neticesine göre Adalarda Yani Sirepolos, İstanbulda Petro, Beyoğlunda Zehra Aka, Kadıköyde Mehmed Keçelinin fırınlarında francala çıkarılacaktır. Bu fırınlar yalnız hastaneler, sıhhat yurdları ve evlerdeki hastalar için francala imal edilecektir. Lokanta ve diğer yerlerde bundan sonra francala verilmeyecektir.

Mahkemelerde:

Çeşme başında birbirlerine giren kadınlar

«Kaynanası dayak yer de insan hiç gider kurtarır mı?»,

Kavgada dayak yiyen kadınlardan biri, vücudundaki çürükleri göstermeğe kalkınca, hâkim: «Lüzum yok, raporun kâfi!» diye ihtar etti

Sultanahmed 3 üncü sulh ceza hâkimi, Bakırköyünde çeşmeden su aldıkları sırada birbirlerine giren ve sopa sopaya dövüşen üç kadının muhakemelerini yapmıştır. Karşılıklı açılan bu davada taraflar, Rumeli muacirlerinden Hafize ve kızı Perihanla, Rumdan dönme Emine Fırattır. Emine Fırattın iddiasına göre, çeşmede sıra beklemek yüzünden aralarında şiddetli bir kavga çıkmış, Hafize ile kızı bir olup, kendisini sopa - larla dövmüşlerdir. Karşı taraf ise aksi iddiada bulunarak, bilâkis Eminenin yanındaki Rum kadınları ile beraber kendilerine dayak attıklarını ileri sürmektedirler. Ancak Emine Fırattın dayak yediği belediye doktorunun raporuna göre sabit olduğu halde, diğerleri hakkında böyle bir şey yoktur.

Hâkim bu ciheti Hafizeden sormuş, kadın cevaben şöyle demiştir:

«A! bay hâkim, biz müteassıb adamlarız. Öyle doktorlara vücudumuzu açıp, gösteremeyiz. Muayene olmak için, doktora gitmedim. Fakat, biz ana kız kimseyi dövmüş değiliz. Asıl Emine ile yanındaki kadınlar birlik olup, bizi dövüldüler. İnanmazsanız, damada sorun.»

Hafizenin damadı Ali de şehadetinde kayıvaldığını teyid ederek demiştir ki:

«Kadınlar bir olmuşlar; Hafizeyi dayaktan öldürüyorlardı. Be-reket versin ki, yetiştim de kadına-çağı ellerinden kurtardım. Ben, yetişmeseydim bizim kayıvalide öbür dünyayı boyhyacaktı.»

Muhakemeyi takip eden samii'n arasında genç bir bayan, şahidin sözleri üzerine dayanamamış, biraz yüksek sesle yanındakine:

«A! ayol adamın yalan söylediği şu lâfından belli. İnsan, kaynanası öbür dünyayı boylarken, hiç gidip, kurtarır mı?»

Emine Fırat ise mahkemede dayak yediğine ısrar ederek demiştir ki:

«Ben; onlar gibi değilim. Raporum da var. Dövdüler; bayılacaklardı beni. Vücudum çürükler, çarıkım içinde kaldı. İsterseniz; açayım da göstereyim.»

Hâkim; davacı kadına: «Hayır; hayır bize rapor kâfi. Zahmete girme.»

Duruşma; başka şahidlerin celbi için talik edilmiştir.

Lisan işleri: Merdud harf

(Baştarafı 2 nci sayfada) mükemmel. Fakat Râ'ik, Fâ'ik, sâ'ik kelimelerinde i olamaz, o zaman (ke) sesi çıkarılır, i da olamaz, o zaman kalın bir k ile ik oluyor, biz o kelimeleri i ile, fakat k nin asıl sesile telâffuz ederiz. Fakir, hakir kabilinden kelimelerde de böyle...

Türkçede q harfine lüzum görmeyenlerin insafına müracaat ederim. Eğer bir lisanın güzelliği telâffuzunun sıhhatine, asıl ta'biriyile fehahatine bağlı ise kenâileri hüküm versinler, Türkün güzel telâffuzunu, bilmem hangi Türk olmanın kaba ve bozuk türkçesine benzemek tehlikesini ne için ihtiyar etmeli?

İnsan beşikten mezara kadar yeni yeni şeyler öğrenmek mecburiyetinde olduğuna ve bu sözün isabetine inanmak icab ettiğine son zamanlarda bir vesile daha buldum:

Bir manzumede Kâbil (Âdem'in şu ilk katil oğlu, bu kelime de öyle...) ismini kullanmak ihtiyacında olan şair düşünmüş, meğer bir usul varmış. Kâ hecasını hem u okutmak, hem ona q sesi ver-dirmemek için k dan sonra bir g koymak çaresi varmış. Nitekim kâtil, kâhir, v.s. da böyle, şu halde Kâğbil şeklinde karar vermiş.

Ne külfet! Ne zahmet!... Ne çapraşık usul!... Bütün bu şeyler a. b. c. ye bir q harfi ilâve etmek ve onun yerini tasarruf eylemek için ihtiyar edilmiştir.

Halbuki bu masum harf kabul edilmiş olsaydı; k harfine böyle ağır bir vazife vermek ve onu türlü kılıklara sokmak ihtiyacında bulunulmayacaktı.

Q kabul edilmiş olsaydı tek bir misalde bunu tatbik edelim, diğer misallere ve hatıra gelebilecek bütün emsaline teşmil edilmek üzere hakiki kelimesini alalım:

Bu kelimeyi böylece yazacak -

Hiçbir renkli filme benzemiyen... İhtisamına hudud; azametine eş olmayan 2 şahane film birden:

Yarı matinelere LÂLE sinemasında

1 - VATAN KURTARAN ARSLAN "RENKLİ", E. FLYNN - O. DE HAVILLAND'ın Şöhreti dillere destan olan kudretine herkesi hayran eden büyük film

2 - KADIN PARMAĞI JOAN BLONDELL - M. DOUGLAS'ın Kalpleri zevkle dolduran, göz-nüllere heyecan veren neş'ile dünyayı sarsan film

Bir Rumen firmasının teklifi

Bir Rumen firması belediye müracaatla asfalt satmak teklifinde bulunmuştur. Firma, birkaç asfalt nümunesi vermiştir. Bu nümuneler belediye fen heyetine tecribe edilecek ve en muvafık görülen satın alınacaktır.

Resmî Tebliğler

Tayyare akınları

Londra, 27 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği:

Dün düşman tayyareleri sahil bölgeleri üzerinde hafif bir faaliyet göstermişlerdir. Ögleden sonra doğu sahili üzerinde bombalar atılmıştır. Hasar ve insanca ziyat azdır.

Alman tebliği

Berlin, 27 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Şimali Afrikada, Sollum mıntakasında İngilizlerin tankların müzaheretile yaptıkları mevzii bir taarruz tariedilmiştir. Alman ve İtalyan hava teşekkülleri muharebelere muvaffakiyetli yardımda bulunmuşlardır. Dar-El-Famranın garbında İngiliz kollarına karşı çok alçaktan yapılan taarruzlar neticesinde düşman ağır ziyata uğramıştır.

Tobruk önünde Alman stukaları cem'an 9.000 tonluk iki ticaret gemisi batırılmışlardır. Keza bir hafif İngiliz kruvazörünü de hasara uğratmışlardır.

İngiliz deniz mıntakasında, sa-vaş tayyareleri üç bin tonluk bir yük vapurunu batırılmış ve büyük bir ticaret gemisini de ciddi hasara uğratmışlardır.

Dünkü gün ve gece İngilterenin cenubu şarkisinde bulunan limanlar diğer hava taarruzlarının başlıca hedeflerini teşkil etmişlerdir.

İtalyan tebliği

Roma, 27 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 356 no maralî tebliği:

Geçen gece bombardıman tayyarelerimiz, Malta adasında kâin Valetta deniz üssünü bombardıman etmişlerdir.

Şimali Afrikada bilhassa Tobruk cephesinde şiddetli olmak üzere topçu faaliyeti görülmüştür. Hava müfrezelerimiz Tobruk'daki hava ve servisleri bombardıman etmişler, mühim yangınlar çıkarmışlardır. Dünkü bütünümüzde bahsedilen hava bombardımanı esasında iki gemiye daha - mermi isabet etmiş ve bu gemiler vahim surette hasara uğramıştır.

Geçen Pazartesi gecesi düşman, Bingazi üzerine bir akın yapmıştır.

Rodos bombalandı

Ege denizinde İngiliz tayyareleri, Rodos ve Scarpanto adalarında bazı mahallere bombalar atmışlardır.

Şarkî Afrikada Galla ve Sida - mo memleketi Göller mıntakasında kıtaatımız, düşman müfrezeleri - le çarpışmalar ve bunları mühim ziyata uğratmışlardır.

Hikâye

Tanınmış bir ilim adamı

Yazan : Leonid Lenç

Çeviren : Hasan Âli Ediz

Meşhur Kabinosofun istirahat evine geldiği daha sabahtan itibaren şayi olmuştur. Onun emrine, istirahat evinin en iyi odası sayılan 7 numaralı odayı tahsis ettiler. Bu odada oturmakta olan şişman aktör Guryayev de 5 numaralı odaya naklettiler.

Guryayev bu nakil işine fena halde şerhledi. İstirahat evinin müdürüne müracaat ederek, ona derd yandı. Fakat bu müracaatından hiç bir fayda hâsıl olmadı. İstirahat evinin müdürü, verdiği karar geri almadı. Bu suretle Guryayev ister istemez 5 numaralı odada kalmak zarureti hissetti.

Akşam yemeğinde Kabinosof, sofranın en baş köşesine kuruldu. Açık sarı renkli parlak gözleriyle sofradaki kadınları bol bol süzdü. Çatalını tabaklara vurarak ve ağzını şapırdatarak yemeğini yedi. Adeta ders verir gibi, yüksek sesle konuştu. Laf arasında, herkese duyuracak bir şekilde:

— Eh, yemekler fena değişmiş, diye söylendi. Esasen Genadi İvanoviç, yemeklerinin iyiliğinden ötürü benim buraya gelmem hususunda ısrar etmişti. Evet, evet, şu meşhur Genadi İvanoviç.

Kabinosof, böyle meşhur bir adamın soy adını söylemeden, sadece ismini söylemekle âdeta böbürleniyordu.

Kabinosof, iriyarı, kerli ferli, kara sakallı, âlimlere yararış bir tarzda dazlak kafalı bir adamdı. O, herkesten önce yemekten kalktı ve yukarıya, odasına çıktı.

Sofra başında oturmakta olan aktör Guryayev, alâka ile sordu: — Kuzum şu Kabinosof nesile meşhurdur?

Her şeyi bilirim iddiasında bulunan Zoya Livovna, kaşlarını hayretle kaldırdı:

— Sahiden bilmiyor musunuz? dedi. Onun şahsına aid bir lâboratuvarı varmış!

— Maalesef bilmiyorum. Meşhur âlim Pavlovun adını duy - dum; Speranskiyi bildim. Fakat Kabinosof adında bir profesörü ilk defa işitiyorum. Bu zatı şerif lâboratuvarında ne yapmış?

— Sarih olarak ne yaptığını bilmiyorum, dedi. Galiba kedilerle bir şeyler yapıyor. Bunun

hakkında, gazeteler de yazmış - lardı.

Guryayev ensesini kaşıyarak sordu:

— Kedilerle ne yapıyor? — Galiba kuyruklarını kesip muayene ediyormuş.

— Fakat müsaade ediniz, kedileri mi muayene ediyormuş, yoksa kuyruklarını mı?

— Yanılmıyorsam kesik kuyrukları muayene ediyormuş. Her halde çok enteresan bir tetkik mevzuu olsa gerek.

Guryayev ısrarla tekrar etti:

— Affınızı rica ederim: Anlamak istediğim nokta şudur: Sizin bu anlattığınıza nazaran Kabinosof biyolog mu olmuş oluyor?

Sofrada hazır bulunanlardan mimar Nekuşayev de söze karıştı: — Bence o baytar olsa gerek, dedi.

Ressam Komarinof da fikrini söyledi:

— Bana kalırsa Kabinosof bir hayvanat mütehassısıdır. Çünkü kediler, köpekler, kuyruklar, falan, filân hep bir hayvanat mütehasssının işidir.

Zoya Livovna tafsilâta girişti: — Galiba o ruhiyat mütehasssı bir doktormuş. Kedi onun için sadece bir tecrübe hayvanıdır. Bana anlattıklarına göre bu Kabinosof kediler vasıtasile insan psikolojisine tetkik ediyormuş. Onun kendisine has bir nazariyesi varmış. Bilmem anlatabiliyor muyum?

Meselâ: Başkaları tetkik mevzuu olarak beygiri, maymunu faianı nasıl seçiyorlarsa, bu da kedileri seçiyormuş.

Münakaşe harâretini kaybetti.

Makul Guryayev şöyle bir teklifte bulundu:

— Bütün bunlar bana çok acayib ve tuhaf görünüyor. Meselâ diyelim ki, benim psikolojimi tetkik etmek için ne diye elâlemin kedisinin kuyruğunu kesmek icab etsin? Maamafih kim bilir, belki de bu meşhur Kabinosof hakikaten tabiatın sırlarını çözmeğe çalışıyor. Biliyor musunuz ben ne düşünüyorum: Kabinosofa gidip keşifleri hakkında bize bir konferans vermesini rica edelim.

Sofra başındakilerin hepsi de bu fikri makul buldular. Bu işin halini Guryayev üzerine aldı.

Guryayev ertesi sabah Kabinosofa görüşti. Kabinosof bu teklifi işitince, ilk önce suratını buruşturdu, biraz nazlandı. Fakat nihayet, böyle bir konferans vermeğe razı oldu.

Konferansın akşam yemeğinden sonra, istirahat evinin mavi salonunda verilmesi takarrür etti.

Kabinosof akşam yemeğine inmedi. İstirahat evindekiler: — Konferansa hazırlanıyor, diye düşündüler!

Akşam yemeğinden sonra herkes mavi salona toplandı ve Kabinosofu beklemeğe başladılar.

Aradan kırk dakika geçti, fakat Kabinosof görünürlerde yoktu. Bir saat geçtiği halde Kabinosof hâlâ gelmemişti.

Guryayev daha fazla sabredermedi. Bu gecikmenin sebebiyi anlamak üzere - evvelce kendisinin oturduğu - muhteşem 7 numaralı odaya gitti.

Kapıya vurarak seslendi: — Vatandaş Kabinosof, sizi bül-

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

["Son Posta,,nın lisan dersleri"]

6 ayda pratik usulle

İngilizce

HAZIRLAYANLAR:

Prof. A. R. Thompson ve İrfan Konur

23 üncü ders

Lesson Twenty three

Yirmi ikinci derste verilen tercüme vazifesinin doğru şekli:

Bu bizim âlemimizdir. Ana ve babamın iki oğlu ve bir kızı vardır. Annem, dizlerinde bebek biraderimle bir iskemlenin üzerindedir. Yanındaki kız hemşiredir. Onun elinde bebek için bir kâse gıda vardır.

O bir kaşıkla bebeğe biraz gıda verecek. Bebeğin kaşığı almasına ve onu alkoymasına müsaade etmeyecek. O (bebek) onun için bağırarak, fakat o ağzına biraz gıda koyacak ve o tekrar mes'ud olacak.

Ben küçük bir çocuğum. Hemşirem hâlâ bir kızdır, fakat o çok küçük değildir. O ve ben anneme ve babama yardım edeceğiz. Yemeğinden sonra o (annem) bebeği yatağa koyacak, annem yatağı hazırlayarak ve hemşirem bebeği o - rayı koymak üzere kollarına alacak. Bebeğin düşmesine müsaade etmeyecektir.

Not: Vazife olarak verilen bu metinlerin tercümesinde, aslında da olduğu gibi, edebî güzelliğe - ranmamakta, sadece muhtelif şekillerde örnek cümleler tanzimi ile bunların aynen tercümesi nazarı dikkate alınmaktadır. Bu sebeble okuyucularımızın bazı garib cümleler ve cümlelerin tertibi karşı - sında taaccüb etmemelerini rica ederiz.

Grammer: Menfi fiiller:

«I am — Benim» filinin menfi şekli «I am not — Ben değilim» ve «You are — sizsiniz» filinin menfi şekli «you are not — siz değilsiniz» dir.

Bu iki misal gösteriyor ki biz bir fiili menfi yapmak için müsbet şekline «not» edatını ilâve ediyoruz. Yardımcı olmanın fillerde menfi şekil ise daha karışık bir şekilde yapılır. Bunun için bir «do - yapmak» yardımcı fiili koyarız. Fakat burada artık «do» fiili yapmak manasına gelmez. Tıpkı istikbal sigasındaki will gibi o da artık manasızdır, fakat menfi şekli meydana getirmeğe yarayan bir yardımcıdır. Misalier:

MÜSBET

I go — giderim.

You come — Gelirsiniz. They get — Onlar alırlar. We let — Biz bırakırız.

MENFI

I do not go — Gitmem. You do not come — Gelmezsiniz.

They do not get — Onlar almazlar. We do not let — Biz bırakmayız.

— Biz bırakmayız.

Mürekkeb kelimeler:

Türkçe gibi İngilizce de birçok mürekkebe kelimelere sahiptir. İki isim birleşirler ve onların birliğinden yeni bir kelime meydana gelir. Meselâ (rain - yağmur) ve (water - su) kelimelerinin birleşmesile (rain - water) kelimesi meydana gelir ki yağmur suyu demektir. Keza (Street - cadde) ve (door - kapı) kelimelerinden (street - door) yani (sokak kapısı) kelimesi meydana gelir.

Vocabulary:

base (bEys) — Temel, bir şeyin alt kısmı.

door (doar) — Kapı. drain (drEyn) — Yolun kenarındaki hendek, lağım.

number (nAmbar) — Numara, sayı, aded.

owner (Ounar) — Sahib.

pipe (pAyp) — boru.

property (pıOperti) — mülk, emlak.

road (rOud) — yol.

street (strit) — cadde.

way (uuEy) — usul, tarz, yol.

window (uinidou) — pencere.

Text and translation:

Artık talebelerimizin metinlerde verilen bütün cümlelerin tercümesini istemeyecek kadar şerhlemiş olduklarını ümid ediyoruz. Bu sebeble, bundan sonra, yalnız zor olan veya talebelerimizin alışık olmadıkları yeni bir cümle şeklin arzeden cümlelerin tercümesini vereceğiz. Bu usul, şüphesiz talebelerimizin için daha uzun İngilizce metinler vermek imkânını verecektir.

The boys are on a road. It is the way to the school (o mektebe giden yoldur).

It is a long road and the school (Arkası sayfa 8 sütun 3 te)

Çılgın İstanbul

Lâle devrinden sahneler

YAZAN : REŞAD EKREM

Lâle devrinde kadınlar

Çınar altlarında, lâle ve sümbül so-falarında ney, santur ve def sesleri yükselirdi.

Seyrolup raksı yine dilberî mümtazların, Yine eflâke çıkar nâleleri saz-ların,

Cana âtes bırakur şulesi âvâ-ların.

Şairler, İstanbul bahçelerinde ki zevku safa mevsimini «baha - riye» lerle karşılarırdı. Üçüncü Ahmede, İbrahim Paşaya, paşanın en yüksek mevkileri ısgal eden akraba ve taallukatına kasideler sunulurdu. Yeniden inşa edilen, yahud tamir ve tadil edilen kasırlar, sahilsaraylar, yapılar için ta - rihihler tanzim edilirdi.

Ziyafetler, cirid ve güreş seyri ve nişan talimlerle geçen bir günü gece, çirağan eğlenceleri takip ederdi.

Lâle ve sümbüllerin arasına en nefis Venedik billûrlarından kandiller konulur, çiçeklerin dibine küçük küçük aynalar dizilirdi. Kandillerin ışığı bu aynalara vurur, aynaları şarkılar, gazellerle inlerdi.

renğârenk lâleler, katmerli, sa-çaklı sümbüller, ışık, sanki göbe-lerinde yanyormuş gibi parıldar - dı. Gül ve yasemin ağaçları da altın zincirli billûr kandillerle do-naatılırdı.

Çirağan eğlencelerinde İstan - bul güzelleri en güzel tuvaletleri, en zarif kıyafetleriyle görünürlerdi. Pembe bir topuğun, kızıl bir şalın, kara bir kâkülün, yahud fettan bir gamzenin ardından esir gönüller sürüklenirdi.

Sürmeli gözleri, güzel yüzlü ga-zâlin anda, Zer kemerli, beti hançerli civa-nan anda.

Bir mevsim, samur kürkler kır-mızı şâla kaplarırdı:

Sâmûrunu kaplar: bu sene kır-mızı şâle,

Al deste eğer lâle bulunmazsa piyâle!

Öbür mevsim gül pembe moda olurdu:

Kaplat gül pembe şâli firvei sâmuruna!

Ol siyeh zülfü döküp ol sinei billûruna!

Bir güzele, mor hâre, gülgülü kerrake yarışardı:

Şivesi, nâzi, edası, handesi pek bibedel,

Gerdemî püskürme benli, gözle-ri gayet güzel,

Sorma kâkül, sim gerdem, zülûf tel tel, ince bel,

Gül yanaklı, gülgülü kerrâkeli, mor hareli.

Nihayet yaz biter, güz gelir, bağların ve bahçelerin son günleri, aynı neşe ve şetafet içinde geçirilirdi.

Bülbüllerin ister seni ey gonce dihen gel!

Gül gittiğin anmayalım, gülse-ne sen gel!

Vir hökmünü ey servirevan köhne baharın!

sefahati erkeklerinkinden aşağı kalmıyordu. Ömürlerini, hiç bir kayıdıla bağlı olmadan mütemadî eğlencelerle geçiriyorlardı. Kom - şuya ve hamama gitmek, yeni bir moda icad etmek yegâne düşün - celeri idi. Karısından en ufak bir iktisad istiyen kocaya «deli» diye bakılıyordu. Parayı kazanmak kocanın, sarfetmek kadının hakkı idi. En âdi tabakaya mensub ka-dınlar bile surmasız esvab giymi-yordu. Koca Kapağarsıda hamal - lik ederdi, kadın onun alınteri pa-rasını kakum kürke verir, Göksu safasında sandal parası yapardı. Sandalının denize kürek çalarak topladıkları de, sandalci karısı sade nakışlı İstanbul dibası alır, E-yübde kaymakçı güzelini görmeğe giderdi.

İstanbulun uzun ve güzel bir sonbaharı vardır. Fakat her köh-ne baharı bir kış kovalar. Çiçekle-rin vedaından sonra kışlık saray ve konaklarda helva sohbetleri başlardı.

Çirağan ve halva âlemlerinin en kıymetli süsünden biri de kadın idi. Bu devirde kadının israf ve

kadın, soluğu, çoğu yeşil başörtü-lü bir hacı hatun olan bu kadın-lardan birinin evinde alırdı. Koca-sının kudretine göre hediyesini sunar, evini tarif eder, kocasının sokakta bulunduğu zamanları söy-lerdi. Arası çok geçmez, gelin ar - kasına alıp o sokakta geçen hacı hatunun sancıları tutar, güya rast - gele bir kapı çalar, içerî dalar - dı. Gelin kızın feracesinden de alıal, moru mor, bir helvacı güzeli çık - ıverirdi. Yıllarca dükkânın üstün - deki bekar odasında bunalan öğ - lan zaten soyunmuş, dökünmüş, baskını, çıplak tabana yüz değne - ği, tersane zindanında hapsi göze almış; nazlanıp da kendisini pa - halya satmağı aklından bile ge - çirmezdi.

İstanbulun bir de, avlarını ken - dileri yakalayan nazenin hatunları, hafifmeşreb, uygunsuz aşifteleri vardı. Bunlar sokağa çıktıkları za - man, halkı baştan çıkarmak için süslenirlerdi. Geniş yakalı ferace fiyazler, başlarına üç değirmenli gözle yemeni sararlar, feracelerini geniş şeridler, dantellerle süs - ler, yağmak altından billûr sine - gösterirler, hristiyan kadımların - dan taklid edilmiş kıyafetler çık - ırılırdı. Irz ehli kadınlar bile, ko - calarını zorhayaşarak bu açık saçık kıyafetlerle sokağa çıkmaya bağ - lamışlardı.

Boğaziçi mesirelerinde, Sâdâ - bâd bahçelerinde, Lânga sahille - rinde, Yenibahçede, Şehzadede, güvez, turuncu, sümbül pembe ve leylâki feracelerle dolanırlar, el - lerinde geniş şemsiyeler, bazan sa - ten feracelerinin eteğinden tutup bütün naz ve işlevlerle bir pere - meye atlavıp Göksuya, Kâğıdha -

(Arkası sayfa 8 sütun 3 te)

Memleket Haberleri

Mardinde

Bir katil idama mahkûm olduktan sonra heyeti hâkimeye teşekkür etti

Mardin (Hususi) — İki ay evvel, evine çağırıldığı mücevherat satıcısı Mansureyi, üzerindeki altınlara tamaan ipe boğarak cesedini mağaraya gömen Abdi Şam'tın şehrimiz ağırca mahkemesinde cereyan eden muhakemesi bümüş ve katil idama mahkûm edilmiştir. İdam hükmü Abdi Şam'ta tefhim edildiği zaman hiç bir teassür göstermemiş ve gayet soğukkanlı bir lisanla heyeti hâkimeye teşekkür etmiştir.

Bigada yeni bir hayvan pazarı açıldı

Biga (Hususi) — Burada belediye tarafından çayın öte yakasında satın alınan büyük bir bahçenin ağaçları köklenecek arsa haline konulmuş ve burası şehir hayvan pazarı yeri itihaz edilmiştir. Gerek bu yeni hayvan pazarı ve gerekse yoğurt pazarı, üstü açık ve çimembosuz olduğundan yağmurlu günlerde çok çamurlu olmak ve halkı bizar kılmaktadır. Her iki pazar yerinin çamuruna bir çare bulması belediyemizin faaliyetinden beklenmektedir.

Bahkesirde iki mahkûm hapishaneden kaçmak istediler

Bahkesir (Hususi) — Kız kaçırmaya suçundan Bahkesir hapishanesinde yatmakta bulunan Karacam köyünden Ahmed oğlu Rasim ile Dikmeler köyünden Mustafa oğlu Nuri bir gece hapishaneden kaçmağa teşebbüs etmişler de imkân bulmadan birisi henüz hapishaneye avlusunda iken diğeri de hapishaneye civar evlerin birinde yakalanmışlardır.

Biga Halkevi reisliği

Biga (Hususi) — Yeni küşad resmi yapılan Halkevimize, şehrimiz orta okul direktörü bay Ziya Öç reis tayin edilmiştir. Kendisini herkese sevdiiren direktörün bu vazifeye tayini, sevinçle karşılanmıştı.

Ziya Öç, Evin idaresini ele almaz, derhal mevcut azaları, ar, gösterit, müzik dil, tarih, edebiyat, kitabsaray, sosyal yardım, spor kollarına ayırmış, her on beş günde bir aile toplantıları yapılmak için harekete geçmiştir.

Milli Şefin fotoğrafları Gemlik Halkevinde

Gemlik (Hususi) — Cümhuriyetimiz İsmet İnönü'nün Halk evimize hediye buyurdıkları imzalı fotoğrafları Evimiz salonuna merasimle tâlik edilmiştir.

Bergama kermesinin beşinci yılı da kutlanıyor

24 Mayıs'ta başlayan eğlenceler büyük bir hararetle devam ediyor ve Bergamaya her gün yeni yeni ziyaretçiler geliyor

Kermese iştirak eden zeybekler

Bergama (Hususi) — Dünya ahvalının bu fevkalâde karışık zamanında sulh ve refah hayatı geçiren güzel yurdumuzun yeşil bir köşesinde emsalsiz eğlencelerin seyri görüyoruz. Her yıl binlerce kişinin iştirakile yapılan Bergama kermesinin beşinci yılını kutluyoruz. Bergama her zamankinden daha iyi hazırlanmış, gelecek misafirlerinin tevccühüne mazhar olabilecek derecede süslenmiştir.

Yurdda 19 Mayıs bayramı

19 Mayıs bayramı bütün yurdda olduğu gibi Sındırgıda, Adapazarında, Gemlikte, Söğütte, Konya'da, Edremitte coşkun bir şekilde kutlanmıştır. Resimler Konya, Sındırgı, Gemlik, Adapazarındaki bayramdan intibaldır.

Bigada

Köylüler keten çamaşır ve elbise giymeğe başladılar

Biga (Hususi) — Burada birçok köylüler, ahval dolayısıyla piyasada pamuk ipliği bulamayınca keten ekimine hız vermişler ve bu güzel mahsulden dokudukları elbiseleri giymeye başlamışlardır. Geçen senedenberi halk birbirini görek ötedenberi -kendilerine yetecek kadar- ettikleri keteni, bu defa daha fazla ekime ve ipliğini satmak suretile istifadeye koyulmuşlardır.

Şimdi keten ekimine önem veren köylüler, artık çarşıdan iplik satın almaktan varestesiz kalmış, iç ve dış elbiselerini keten bezlerinden yapmak çaresini bulmuşlardır. Bulgaristan'dan gelen bazı göçmenler, Biga topraklarında çok güzel kendir dahi yetiştireceğini anlamışlar ve Kasamon'dan tohum getirerek Çınar dere arazisine bir hayli kendir ekmişlerdir.

Bu göçmenler, köylülere kendir ekmenin faydalarını telkin ederken bir yandan da gelecek sene daha fazla ekimde bulunarak çuval dokuma işine de köylüleri alıştıracaklarını söylemektedirler.

Karabigada asri kasab dükkânları yapıldı

Karabiga (Hususi) — Burada belediyeye irad olmak üzere iskele civarında beş tane asri kasab dükkânı yaptırılmıştır. Bir hayli para sarfedilerek vücutte getirilen bu dükkânlar, temizlik bakımından halkı pek memnun bırakmış, eski fena manzaralı dükkânlar da ortadan kaldırılmıştır.

«Son Posta» nun tefrikası: 11

KOCA YUSUF

Adalı meydanda

Yusufla Adalı Halil arasında güreş başlamak üzere idi. Yusuf çok neş'eli, fakat Adalı Halil endişeli ve yorgundu

«Dedim. Ağa, gitti. Meğer, Karalbo ve taraftarları hem, pehlivanlarını beslerler, hem de beni kollar dururlarmış... Uzatmayahm, sabah oldu. Ben, gene ateş içindeyim. Süzümüştüm, meydana çıktık... Efendim, yanında bir alay paşalar bizi seyrediyordu. İki tarafa sallanarak, karınmı guruldayarak, ateş içinde yağ kazanı başına geldim. Allahıma dua ettim ve yağlandı. Kapıştık... İbo, çok beslenmiş, en iyi sırası idi. Birkaç el tutuştuktan sonra beni bastırdı. Kurtuldum. Böylece on beş yirmi dakika geçti. Açılmaya başladım, çünkü; yirmi dakika içinde öyle terlemiş idim ki; bütün vücudumun zehiri akıp gitti. Güreşi bindirmeğe başladım. Elense, boyunduruk, tırpan, nara meydana gırla gidiyordu. Güreş saatleri geçti. İbo yorulmaya başladı. İkide bir güreşi bırakıp su kovalarına gidip sulanıyordu. Bir defasında, gene suya giderken dayanamadım bağurdum:»

— Burası hamam değil be pehlivan!

Bu, bağırma efendimiz kızmış... Güreş devam ediyordu. İbo, tekrar, güreşi bıraktı. Su kovalarına doğru yürüdü. Ben de kispetinim kasmağandan tutup çektim; ve ondan evvel, kovalara doğru yollandım; iki kovayı da, iki elimle tutup havalandırdıktan sonra; birbirine vurup edindim, ve yere attım. İşte; bu hareketime efendimiz kızmış; derhal güreşi durdurdu. Ve beni oaktan kovduklar. O gün, bugün sürünp dururuz.

Aliçunun masalları, hatıraları bitiyor, meydanındaki güreş daha, hâlâ bitmiyordu. Akşam ezanı yaklaşmıştı. Ne Karagöz Ali ve ne de Halil, hasımlarına birşeycikler yapamıyorlardı.

Aliç, söyleniyordu: — Ne bitmez güreştir bu bel. Bu Adalı biktir; insanı bel. Aferin Çakır, baka, baka bey! Ne güzel kurtardı şak kündesini bel.

Beyler, akşam olduğu için güreşi ayırdetmek; berabere bırakılmak istiyorlardı. Bu iş böyle neticelenirse, Yusuf, baş olarak kalacaktı. Bunu Aliç, istemiyordu. Daha; yeni yetişen bir çocuğun hemen sivrilivermesi doğru değildi.

Aliç itiraz etti: — Daha vakit var, belki ayırd olurlar.

Dedi. Ayağa kalkıp davul ve zurnalara sus emrini verdi. Davul ve zurnalara, Aliçunun el kaldırdığını görünce sustular:

Aliç; meydana çıkıp pehlivanlara seslendi:

— Ehl. Haydi be pehlivanlar! Akşam oldu. Berabere yok! Meş'ale yakıp güreşlere sabaha kadar devam edeceğiz. Bugün ayırd olmak lâzım...

kârlık demiyecemim amma başka kelime bulamıyorum...

Biri, yardımına yetişti.

— Hile...

— Evet bu hile mecburiyet altında yapılmıştır. Her şeyden evvel kendimizi, sonra da kafes içinde muhakkak ölüme mahkûm cam bazhanenin zavallı atlarını, köpeklerini, aslanlarını, her ne ise bütün hayvanlarını kurtarmak lâzımdır... Ben bu... Bu hileden başka çare bulamadım. Tekrar ediyorum, hepimizi ve hayvanları düşünerek yaptım... Fena ettimse söyleyin!...

— Hayır... Hayır... İyi ettin... Sesleri yükseldi.

— Öyleyse arkadaşlar, çocuklar, sizden ketum olmanızı beklerim... Sus pus olalım!... Foyamız meydana çıkarsa hepimiz mahv oluruz...

Güzel bir hitabede bulunmak vesilesi mevcuddur. Dürrü atıldı: — Hayır... İtiraz ediyorum!... Herkesi hayrette bırakan bu sözlerinin tesirinden memnun olduğunu bir tebessümle bildirerek tekrar.

— Hayır... İtiraz ediyorum!... Bu işde ne sahtekârlık vardır, ne hile, ne foya!... Siz patronumuz tam ve hakiki bir san'atkârımız! San'at nedir?... San'at hülyayı hakikat yapmaktan başka bir şey değildir... Dünyanın en büyük ti-

Diyerek, davullara, zurnalara çağışretini verdi.

Güreşler tekrar, canlandı. Fakat; hava kararımıya başlamıştı.

Çakır, Adalıyı kâfi miktarda yormuştu. Kendi soluğu da kesilmişti. Lâkin, Adalıda da hal kalmamıştı. Nihayet; pes edip meydan dan çekildi. Hanço ile Karagöz Ali yatışıya kadar güreştiler, nihayet; beyler araya girerek güreşi berabere ayırdılar... Karagöz, berabere kalmak istemiyordu. İsrarla rağmen; güreşi ayırd edinceye kadar devam edeceğini söylüyordu.

Nihayet; yarım saat kadar daha müsaade ettiler, ve gene bir netice hasıl olmadığı cihetle zorla berabere ayırdılar...

Artık; herkes çadırlarına çekilmişti. Yusuf da gitmişti.

Çakırın; yüzü, gözü, ensesi, vücudu, turnak yararı içinde idi. yorgun ve bitkindi. Lâkin, hasmını da aynı hale soktuğundan dolayı memnundu. Yusuf'a gülerek:

— Yusuf bel. İyi bir güreş attık Adalı ile değil mi?

— Ne diyorsun be usta? Hep ten yarın bana hazırladın herifçazı... Aferin be Yusuf! Çabuk yendin be hasmını!

Her tarafta meş'aleler yanıyordu, günlük pehlivan dedikoduları oluyordu. Herkes Adalı ile Yusufun yarınki güreşini sabırsızlıkla münakaşaya koyulmuştu. Birçokları Adalı tarafını iltizam ediyordu. Çünkü; Yusuf daha, Kırkpınara yabancı idi. Adalının efendileri çoktu.

Yemekler yendi, sohbetler edildi. Herkes yerli yerine çekilip yattı. Bakalım sabaha ne olacaktı?

Sabah oldu. Zurnalara davullar gene ortalığı çınlatmaya başladı.

Bugün, bütün güreşlerin finali yapılıyordu.

Deste, küçük orta, büyük orta, başaltı, baş güreşlerin bir gün evvel neticeleri alınmış, eşleri taayyün etmiş idi. Şimdi, bunlar birbirleriyle kozlarını paylaşıyordu.

Hülâsa; başaltı güreşlerine kadar neticeler alındı.

Sıra, baş güreşe gelmişti. Karagöz, hasmibe berabere kaldığından tabiatile meydanın çekilmişti. Pamukçunlu Osman da yenildiğinden meydan. Adalı ile Yusuf'a kalmıştı. (Arkası var)

RADYO

ÇARŞAMBA 28/5/941

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif müzik (Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Operetlerden seçilmiş parçalar (Pl.), 8.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Seçilmiş şarkılar, 12.45: Ajans haberleri, 13: Radyo salon orkestrası, 13.15: Seçilmiş şarkılar, 13.30: Radyo salon orkestrası, 18: Saat ayarı, 18.03: Solo şarkılar, 18.18: Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.25: Konuşma, 18.45: Çocuk saati, 10.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Kadınlar faslı, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Haftanın türküsü, 21: Memleket postası, 21.10 Gitar konseri, 21.25 Riyasetcumhur Bandos, 22.10 Şarkılı ve şarksız oyun havaları, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri; borsa, 22.45: Dans müziği (Pl.).

İstanbul borsası

27/5/1941 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

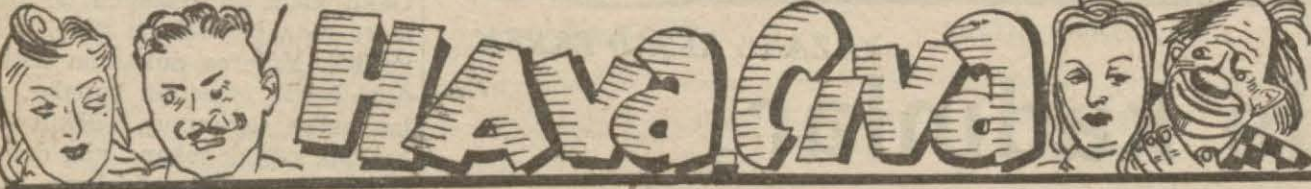
	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24
New-York	100 Dolar	130.—
Cenevre	100 İsviç. Fr.	30.2025
Atina	100 Drahmi	0.9975
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Yokohama	100 Yen	31.1375
Stokholm	100 İsveç Fr.	30.745
Altın		27,00
24 ayar külçe altın		335

Esbam ve Tabvilat

İkramiyeli % 5 1933	
Ergani, A, B, C	19.20
Sivas, Erzurum 2 üâ 7	19.73

(Arkası var)

«Son Posta» nun tefrikası: 61

HAVA-CIVA

YAZAN : EKREM REŞİD

Bu fevkalâde numaranın provasını görmek için seyirci koltuklarına yerleşmiş olan san'atkârların gülmeleri, alkışla-maları kulağına gelmekteydi. Fakat bunların hakiki gülmeleri, hakiki alkışlar olduğuna kani değildi. Belki bunlar kendisinin sadece vehmettiği bir histil... Hayır, hayır... Hakikaten kahkahalar yükseliyordu. Fakat bu kahkahalar istihza kahkahaları olabildi... Hayır... Bu kahkahalar içten gelme; halis; samimi kahkahalardı. Temelle Şetvan son derece büyük bir muvaffakiyet kazanmaktaydılar. Herkes Temelin fevkalâde hoş tuluatlarına, Şetvanın takındığı emsali nadir görülmüş şaşkın hale hayran olmuştu. Numara alkış tu-fanları, coşkunluk tezahüratı içinde bitti.

Niçin nefis ve mebzul yemekli bir ziyafeti mide rahatsızlığı ta-kib eder, niçin yazdan sonra kaş gelmez? Neden büyük bir sevincin akabinde üzüntüler zuhur eder...

Neden hayatta tam bir saadet yoktur?... Neden Temelle Şetvanın arkadaşları huzurunda kazanmış oldukları büyük muvaffakiyetin -den Apustol, kendisine isabet eden sevinç ve gurur hissini doya doya, kana kana kalbinde besliye-medi? Neden Bücür - şu yılan zehiri aşılayan çüce! - gelip manidar bir gülümseyişle:

— Hava-Civa cidden çok ustalık bir numara!... Aşkolsun pat-rocuğum!...

Dedi?... Bücürün bu sözleri Apustolun rahatını kaçırmıştı. Rahatı gibi gece uykusu da kaçtı. Sâmatyadaki odasında yatağının içinde sağdan sola, soldan sağa döndü, yuvarlandı, güçhülle sabahı etti. Fakat bu uykusuz, bu iztirablı gece beyhude yere gelip geçmemişti. Gecenin hamile olduğu söylenir. Buna inanmak lâzımdır; çünkü Apustolun dimağında, gece bir fikir doğurmuştu. Bu fikir de bir kararla neticelenmişti.

Uykusuzluğun yorgunluğunu

gideren bu kararın tesiri altında kendini zinde, kuvvetli, her musibete göğüs gerecek kabiliyette hissediyordu. Böylece, ikinci provadan evvel san'atkârları odasına topladı ve, derin bir nefes aldıktan sonra söze başladı:

— Çocuklar!... Kendinize tevdi edilmiyen bir sırı ifşa etmekten pek tabii olarak çekinmezsiniz!... Amma biri gelir de size: «Sana, gizli, saklı bir şey bildireceğim, sakın kimseye söyleme!... Söylersen ziyarı hem sana dokunur, hem bana...» derse siz ağzınızı sıkı sıkı kaparsınız... Çünkü siz hem akıl, hem vicdan sahibi kimselersiniz... Öyle değil mi çocuklar!...

Herkesin ağzından, hiç bir kat'iyet ifade etmiyen: Evet... Evet... kelimesi çıktı. Apustol devam etti:

— Çocuklar... Bu yeni Hava-Civa sahici değil... Ayır ayır iki adam, sizin, benim gibi... Amma ne edelim... Bu... Bu... Sahte -

Maliye Vekilinin bütçe müzakeresi münasebetile Meclisteki beyanatu

[Maliye Vekili Fuad Ağıralı, evvelki gün bütçe müzakereleri münasebetile Mecliste beyanatta bulunmuştu. İlk kısmı dünkü sayımızda intişar eden bu mühim beyanatin müteakibi kısmını bugün mesgud ediyoruz. Vekil, masraf bütçesi, demiryolları inşaatı, millî müdafaya müteallik masraflar, Milli Piyango hasılatı, fevkalâde tahsatin umumî yekünü, karşılaştıkları, tedavüldeki banknotlar, Merkez Bankasındaki altın mevcudu ve sanayi işleri ile maden işbirliklerimizden bahsettikten sonra beyanatına şöyle devam etmiştir:]

Su işleri

Büyük su işlerine aid 31 milyon liralık kanuna müstenid beş senelik programa giren mevzulardan hablen taahhüde bağlanarak inşaatına geçilmiş olanlar 24 milyon lirayı bulmaktadır. Dünya vaziyetinin ihdas ettiği müşkül şeraitte rağmen inşaatın, tabii seyri dahilinde inkışaf ettirilmesine azami surette çalışılmaktadır. Önümüzdeki sene de bu yoldaki mesaiye program dahilinde devam edilecektir.

Sulama ücretlerinin ziraat istihşalat bakımından daha verimli esaslar dahilinde cibayemini temin edecek yeni bir kanun lâihasının yukarı Meclise takdim edilmiş olduğunu da bu münasebetle arz ederim.

İki bütçe arasında mukayese

Bütçenin varidat kısmına aid maruzatına geçmeden evvel son iki mali sene hazine hesabı umumileri arasında bir mukayese yapacağız. Bu vesile ile sararını arz ederim ki hazine hesabı umumisinin yüksek Meclise takdimi için kanun verilen müddet mali yılın hitamından itibaren 17 ay olduğu halde 1939 mali yılı hesabı umumisi geçen senelerde olduğu gibi muayyen olan müddetten 8 ay evvel tamim ve takdim edilmiş bulunmaktadır. Şimdi rakamların mukayesesine geçiyorum:

1938 senesinde bütçeden ve fevkalâde membalardan 322.9 milyon lira tahsil ve 296.2 milyon lira tevdii edilmiştir ki aradaki fark 26.7 milyon liradan ibarettir. Bundan, sene sonunda bütçe emanetine alınmak suretile ertesi seneye borç olarak devredilen 14.9 milyon lira tenzil edilirse hesap devresi 11.8 milyon liralık bir fazla ile kapanmış demektir.

1939 senesinde ise gene bütçeden ve fevkalâde membalardan 389.7 milyon lira tahsil ve 380.3 milyon lira tevdii edilmiştir. Aradaki fark 9.4 liradan ibarettir. Sene sonunda 18.3 milyon liranın bütçe emanetine alındığı nazarı itibara alınırsa hesap devresinin 8.9 milyon liralık bir açlıkla kapandığı anlaşılır. Bu hat 1939 yılında başlıyan Avrupa harbinin gümrük vergileri, gümrükten gayri diğer vergiler üzerinde yaptığı tesirin zaruri bir neticesidir. Bu vergilerde o sene tahmine nazaran 23.7 milyon liralık bir noksan bulunduğu halde hesap devresi yalnız 8.9 milyon liralık bir açlıkla kapanmış, bu da geçmiş senelerin varidat fazlalıklarından mütevellid hazine mevcudine karşılık gelmiştir.

Para vaziyeti

Vezne ve banka mevcudlarıyla bu yoldaki paralardan mürekkep olarak 1939 mali yılından 1 Haziran 1940 tarihine devrolunan nakid mevcudu 54.6 milyon liradan ibarettir. Sene nihayetinde bütçe emanetine alınmış olan 13.3 milyon lira bundan tenzil edildiği takdirde 39.3 milyon lira kahr ki bu miktar yeni mali yıl bidayetine müdevver kabili istimal nakid mevcudunu ifade etmektedir.

Varidat bütçesi

1941 mali bütçemizin varidat kısmı 309.743.001 lira olarak tahmin edilmiştir. Masraf kısmına aid zahat arasında arzettiğim gibi, hükümet tarafından yüksek Meclise takdim edilmiş olan lâihadaki tahmin 1940 mali yılının 8 aylık tahsilat rakamlarına istinad ettirilmiştir. Bütçe encümenince müzakeresi arasında Nisan gayesi itibarile 11 aylık tahsilat rakamları alınmış bulunduğundan encümeninde varidat muhammenatı bu rakamlara göre tesdik olunarak arzettiğim yeküne varılmıştır. Geçen seneki maruzat-

ında, Avrupa harbinin tevliid ettiği buhranın, gümrük vergilerimiz üzerindeki tesirini tahsil etmiş idim. Bu tesir 1940 mali yılında da mütezaad bir surette devam etmiştir. Filhakika, geçen sene muhtelif vergilere yapılmasını kabul buyurdunuz fevkalâde mahiyetteki zarar arasında, gümrüklerde tahsil edilen istihlak vergilerinin nisbetleri yüzde 10 derecesinde tezyid edilmiş ve muhtelif eşya üzerine yeniden istihlak vergisi vaziedilmiş olmasına rağmen 11 aylık tahsilat rakamlarına göre yapılan hesap neticesinde, muhammenata nazaran 1940 yılı gümrük varidatımızdaki eksikliğin 8 milyon liraya yakın olduğu anlaşılmıştır. On bir aylık seyri göre gümrük vergileri tahsilatının sene sonunda 37.5-38 milyon lira raddesinde olacağı tahmin edilmektedir. Bu miktar Avrupa harbinin evvelki en son normal sene olan 1938 mali yılı tahsilatına mukayese edilirse gümrük varidatında, ki tenakus nisbeti 1939 da yüzde 29 raddesinde iken 1940 da yüzde 50 ye yani hemen iki misline yakm bir hadde çıktığı görülür. Gerçi geçen sene muhtelif vergilerde kabul buyurulan fevkalâde zamların da tesirile dahili vergilerimizin bazılarını tezyid göstermiş ve 1940 varidat muhammenatına nazaran 20 milyon raddesinde fazlalık elde edilmiş ise de bu fazlalığın 1941 yılında da aynen elde edilmesi mümkün görülmemektedir.

Varidatta tenakus

Filhakika önümüzdeki yıl varidat tahminatına esas olan hesablar göre:

5.250.000 lirası gümrük vergilerinde, 2.500.000 lirası buğdayı koruma vergisinde, 2.000.000 lirası faiz acyo hasılatında, 1.600.000 lirası stoklardan bir defaya mahsus olarak alınmış olan istihlak vergilerinde ve 3.000.000 lirası da muhtelif varidatta olmak üzere 1940 tahsilatına nazaran cem'an 14,5 milyon liraya yakın bir düşüklük olacaktır anlaşılmaktadır. Binaenaleyh 1940 tahsilatında görülen 20 milyon lira fazlalığın ancak 5,5 milyon lirasının önümüzdeki varidat tahminlerinde nazara alınabileceği neticesine varılmıştır. Diğer taraftan masraf bütçesindeki maruzatın sırasında izah ettiğim ilâvelerle 1941 masraf bütçesi 309.734.307 lira olarak tesbit edilmiş olduğundan aradaki 35,5 milyon liranın karşılama için muhtelif vergi ve resimlere yeniden zam yapılması zaruri görülmüş ve vatanşahları, bu sene de fevkalâde ahvalin icab ettirdiği bir fedakârlığa davet etmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Yeni vergiler

Dahili vergilerimizin, beynelmîlel buhranın tesirlerine mukavemet etmekle beraber 1940 yılı tahminlerini de aşmış olması, geçen sene kabul buyurulmuş olan fevkalâde zam kanununun gayesini tamamlamaya hakukuk ettirdiğini ve memleketin iktisadi faaliyet ve hareketini de tezyid etmemiş olduğunu göstermektedir. Biraz evvel arzettiğim 35,5 milyon liralık farkın karşılığını teskil etmek üzere yüksek meclise takdim edilmiş olan kanun lâihası ile derpiş edilen zamlar sureti umumiyede geçen seneki kanuna giren mevzulama temas etmekle beraber bu sene ziraat ve hayvan mahsulâtı ihracat mevduatı fiatlarında hâsıl olan tereffü nazara alınarak bundan müstefid olan vatandaşların da bu muvakkat fedakârlığa iştirak etmeleri mümkün görülmüş ve geçen senelerde vaziyetin müsaadesi nisbetinde tenzile tâbi tutulan hayvanlar vergisi ile tuz resmine millî müdafaya vergisi mahiyetinde olarak bir miktar zam yapılmış ve ihracat maddeleri üzerine de aynı mahiyette hafif bir resim konulması muvafık görülmüştür.

Normal zamanlarda ihracatın vergiye tâbi tutulmasındaki mahzurlar malûm bulunmakla beraber beynelmîlel mübadelâtin bugünkü şartları içinde muvakkat ve hafif bir verginin ihracatı müteessir etmeyeceği nazara alınmıştır. Geçen sene kabul buyurulmuş olan muamele vergisi kanunu ile bu verginin tarh ve tahakkuka aid esas hükümlerinde yapılmış olan islahatın semereleri daha ilk tatbik senesinde kendini göstermiş ve vergi nisbetinde hiç bir değişiklik olmadı. İki hakle 1940 yılı 11 aylık hasılatı 1939 yılının aynı devresi tahsilâtına nazaran 6.135.000 lira raddesinde bir fazlalık kaydetmiştir.

(Arkası var)

Tevkif edilen muhtekirler

(Baştarafı 1 inci sayfada) basmadan şimdilik on metre alacağını söyleyerek beher metresi 110 kuruştan faturanın yapılmasını istemiştir. Vaziyetten şüphelenmeyen suğular faturayı bu fiat üzerinden doldurmuşlar, müteakiben de memurlar tarafından cürmümeşhud halinde yakalanmışlardır.

Haklarında ihtikâr suçundan zabıt varakası tanzım edildiği bir sırada Oseb Karakaşa Arşak Papazyan cürmümeşhudu tertib eden memurları bir kenara çekerek onlara şu teklifte bulunmuşlardır:

« Bizi mahkemeye vereceksiniz, mahkûm olacağız, bundan ne çıkacak?... Siz cebinize girene bakın... Bu işten vazgeçerseniz size helâldim (!) 50, 60 lira veririz ve bu suretle de ne şiş yanar, ne kebabı... »

Suç üstüne suç işlemeğe kalkışan Oseble arkadaşımın bu son teklifini de kabul eder gibi görünen memurlar, ikinci bir cürmümeşhudu temin etmek için:

« Hay, hay... »

Demişlerdir.

Bunun üzerine Oseb Karakaşa, Arşak Papazyan çekmeden aldıkları 50 lirayı memurlara uzatmışlar, onlar da bu parayı alarak keyfiyeti ikinci bir zabıt varakası ile tesbit etmişlerdir.

Dün bu suçlarından dolayı 2 nci sülh ceza hâkimi Celâlin huzuruna çıkarılan suçluların her ikisi de sorgularını müteakib tevkiif olunmuşlardır.

Ziraî alâti ihtikârı

Dün Asiyeye 2 nci ceza mahkemesine yeni bir ihtikâr hâdisesi intikal etmiştir. İddiaya ve muhakeme safahatına nazaran, vak'ın mahiyet ve tafsîlâtı şudur:

Adapazarında rençperlik yapan Hulûsi Tayfurun adında biri, geçenlerde Galatada Perşembe pazarında ziraat aletleri satan Memduhun mağazasına giderek, pulluk demiri almak istemiştir.

Normal satış fiatı 50 kuruş olduğu halde Memduh, bu pulluk, demirlerini Hulûsi Tayfura doksan beşer kuruştan satmıştır.

Bilâhare müşterinin Fiat Mürakabe Komisyonuna vukubulan müracaatı üzerine, kontrolör tarafından Memduhun mağazasına bir cürmümeşhud yapılmış, keyfiyet bir zabıtla tesbit edilerek suçlu mahkemeye sevkolunmuştur.

Dünkü duruşmada cürmümeşhudu tertib edenlerden Fiat Mürakabe Komisyonu kontrolörü Bülent dinlenmiş, vak'ayı şu şekilde anlatmıştır:

« Hulûsi Tayfurun ihbarı üzerine, müşteri sıfatile Memduhun mağazasına gittim ve pulluk demirlerinden birkaç tanesine talib oldum. Memduh, bu demirlerin beherine 100 kuruş fiat istedi. «Ka bul ediyorum, faturasını doldur» cevabını verdim.

Memduh, iki pulluk demirine benden iki yüz kuruş aldığı halde faturaya beherini 50 kuruştan satmıştı yazmıştı.

Bu vaziyet karşısında cürmümeşhud tamamlanmış oluyordu. Kendisine hak'iki hüviyetimi söyledim ve cereyanı hali bir zabıt varakası ile tesbit ettim. Bu esnada suçlu Memduh bana:

« Bir cahilliktir oldu, kusuruma bakma, beni affet! » diye mütemadiyen yalvarmakta idi. Tabii zabıt varakasına bu ciheti de ilâve ettim. »

Bu şahidden sonra Fiat Mürakabe Komisyonu kontrolörlerinden diğer bir zatla, emniyet kaçakçılık bürosu memurlarında Cemil dinlenmiş, onlar da hâdiseyi, evvelki şahidin ifadesine uygun bir tarzda anlatmışlardır.

Müteakiben söz alan müddeiumumî Edib, tahkikatın genişletilmesi lâzım geldiğini iddia ederek, suçlunun tevkiifini istemiştir. Maznun Memduhun vekili ise, tahkikatın tevsiine lüzum olmadığını, hali hazırdaki delillerin aleyhlerinde dahi olsa bunu kabul etmede bulunduğlarını söylemiştir.

Suçlu vekilinin bu iddiası üzerine müddeiumumî tekrar söz almış ve:

« Maznun vekilinin mahkemeyi, suçlu aleyhine olarak tevsi tahkikat ve noksa deliller üzerine karar vermeğe sevkette hakkı yoktur. »

Demişdir. Müdafî vekilile müddeiumumî arasında cereyan eden kısa bir münakaşayı müteakib mahkeme riyesi, iddia makamının noktâ nazarını kabul etmiş, tevsi tahkikata lüzum görerek suçlu Memduhun tevkiifine karar vermiştir.

(Baştarafı 1 inci sayfada) rakabe Komisyonu kontrolörü Bülent dinlenmiş, vak'ayı şu şekilde anlatmıştır:

« Hulûsi Tayfurun ihbarı üzerine, müşteri sıfatile Memduhun mağazasına gittim ve pulluk demirlerinden birkaç tanesine talib oldum. Memduh, bu demirlerin beherine 100 kuruş fiat istedi. «Ka bul ediyorum, faturasını doldur» cevabını verdim.

Memduh, iki pulluk demirine benden iki yüz kuruş aldığı halde faturaya beherini 50 kuruştan satmıştı yazmıştı.

Bu vaziyet karşısında cürmümeşhud tamamlanmış oluyordu. Kendisine hak'iki hüviyetimi söyledim ve cereyanı hali bir zabıt varakası ile tesbit ettim. Bu esnada suçlu Memduh bana:

« Bir cahilliktir oldu, kusuruma bakma, beni affet! » diye mütemadiyen yalvarmakta idi. Tabii zabıt varakasına bu ciheti de ilâve ettim. »

Bu şahidden sonra Fiat Mürakabe Komisyonu kontrolörlerinden diğer bir zatla, emniyet kaçakçılık bürosu memurlarında Cemil dinlenmiş, onlar da hâdiseyi, evvelki şahidin ifadesine uygun bir tarzda anlatmışlardır.

Müteakiben söz alan müddeiumumî Edib, tahkikatın genişletilmesi lâzım geldiğini iddia ederek, suçlunun tevkiifini istemiştir.

Maznun Memduhun vekili ise, tahkikatın tevsiine lüzum olmadığını, hali hazırdaki delillerin aleyhlerinde dahi olsa bunu kabul etmede bulunduğlarını söylemiştir.

Suçlu vekilinin bu iddiası üzerine müddeiumumî tekrar söz almış ve:

« Maznun vekilinin mahkemeyi, suçlu aleyhine olarak tevsi tahkikat ve noksa deliller üzerine karar vermeğe sevkette hakkı yoktur. »

Demişdir.

Müdafî vekilile müddeiumumî arasında cereyan eden kısa bir münakaşayı müteakib mahkeme riyesi, iddia makamının noktâ nazarını kabul etmiş, tevsi tahkikata lüzum görerek suçlu Memduhun tevkiifine karar vermiştir.

Randevucu Atina ve suç ortakları mahkûm oldular

(Baştarafı 1 inci sayfada) terpi haklarında bir müddetten beri asiyeye altıncı ceza mahkemesinde bakılmakta olan dava dün suçlulardan döndürülen mahkûmiyetle neticelenmiştir.

İlk celseden itibaren hafi devam etmekle olan muhakeme, dün karar tefhimi münasebetile aleni olmuş, büyük bir kalabalık celsede hazır bulunarak hükmü dinlemişlerdir.

Reşidpaşa hanını gizli bir fuhuş yuvası haline sokan suçluların, Viruhi, Eliz, Aspasya ve Aznif adlarındaki yaşlı küçük kızları fuhuş teşvik ettikleri, şahidlerin ifadesi, keşif ve ehli vukuf raporlarıyla sabit olmuş, bunlardan Madam Atina ve Katina fuhuşla mücadele ni zamnamesinin 107 nci maddesi de laletile Türk ceza kanununun maddesi mahsusına tevfiikan, üçer sene aluşar ay ağır hapse ve 233 lira ağır para cezası ödemeye; suçlulara yardımcı mahiyetinde görülen Vasilapola ve Emilya da birer sene 9 ay ağır hapse ve 116 lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

Diğer suçlu Eftepi hakkında beaet karar verilmiştir.

TIYATROLAR

Arnavudköy Tunca sinemasında 29 Mayıs Perşembe akşamı Büyük Temsil

AK NIII..

Facia 3 perde Yazan: VEDAT ÜRFİ

(Temsil eski Darülbeyaz, İstanbul Opereti ve Halk tiyatrosu sanatkarlarından müteakib bir grup iştirak edecekler)

Programda Dede efendiden, tanburi Ali efendiden, Şükrü ağadan, İbrahim ağadan ve Şevki beyden eserler mevcuttur.

Suad Gün Konseri

5 Haziran Perşembe akşamı Taksim sinemasında

Ustad Mâhîs Sabahattin operet topluluğu Tam kadro, büyük orkestra ve balet heyetile pek yakında yazık temsillerine başlayacaktır.

Askerlik işleri

Yedek sübay ve askerî memurların yoklamaları

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinde:

1 — 1 Haziran 941 günü yedek sübay ve askerî memurların senelik yoklamaları başlayacaktır. Ve bir ay devam edecektir.

2 — 20 Haziran 940 gününden 30 uncu gününe kadar herhangi bir suretle gününde gelmeyenlere tahsis edilmiştir.

3 — Yoklamaya gelirken 2 vesika fotoğrafile, nüfus hüviyet cüzdanlarını, askerî hizmet vesikalarını umumî ahvali shhiye raporlarını, doktor, veteriner, eczacı ve dişçiler diploma ve ihtisas vesikalarını birlikte getireceklerdir.

4 — Yoklamaları esnasında istenilen malûmat şifahi veya mektupla bildirmemiş ve subeye gelecek kayıtlarını yaptırmamış olan yedek sübayların 50 lira para cezasına çarptırılacaktır.

5 — Mayısta yapılan maas yoklaması Haziran yoklamasının hiçbir alakası yoktur.

6 — Temmuz 941 tarihinde yaş haddine uğruyacak yedek sübaylar yoklamaya gelmeğe mecburdurlar.

7 — Bu yoklamada raporun hiçbir maksada kâfi gelmeyeceğinden rapor gönderilmemesi.

8 — Taşrada bulunanlar, buldukları mahallin askerlik şubelerine bir dilekçe ile müracaat edecekler yahud taahhüdü mektupla şubeke defter sıra numarasını bildirilmesi ve tercümeihal ile askerî vesaik suretleri gönderilecektir.

9 — Bundan başka:

A) Hâlen gördüğü iş ve memuriyeti ve ikametgâh adresi.

B) Tahsil derecesi.

C) Mühendis ve kimyagerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (Su yolu, elektrik, sanayi, vesaire) vesika suretleri.

D) Doktorların dahili, harici, kulak vesaire ihtisaslarının vesika suretleri.

E) Yabancı dillerden hangisini ne derece kadar bildiği (tercüme ve tekellüm.)

F) Askerliğinde gördüğü kurslar.

G) Malûl olanlar malûliyet ve sikkaları ve yaş haddine uğramışları kâmilene geleceklerdir.

H) Yaş haddine uğruyan ve yaş haddine uğradığına dair nüfus hüviyet cüzdanlarına işaret edilmeyen sübay ve askerî memurlar müracaat ederek nüfusuna işaret ettireceklerdir.

10 — Yedek sübay yoklama günleri aşağıda yazıldığı vechile sınıf ve rütbe sıra takib edeceklerdir.

1 — 2 Haziran 941 günü general, kurmay, piyade albaylar.

2 — 3-4 Haziran 941 günü tabib, diş tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, sübaylar.

3 — 5-6 Haziran 941 günü lezazım, istihkâm, muhabere, süvari her rütbeden.

4 — 7 Haziran topçu, ölçme, ıslâk büyük küçük rütbeli sübaylar.

5 — 9 Haziran 941 günü jandarma, harb sanayi küçük büyük rütbeli sübaylar.

6 — 10 Haziran 941 günü nakliye, otomobil, küçük büyük rütbeli sübaylar.

7 — 11-12 Haziran 941 günü deniz, demiryol, hava, harita her rütbeden sübaylar.

8 — 13 Haziran 941 günü hesap memuru ve muamele memurları.

9 — 14 Haziran 941 günü askerî hâkim ve müşavir, mızıkâ, imamlar. Esnafatı askeriyeye.

10 — 16 Haziran 941 günü piyade yarıbay, binbaş, yüzbaşlar.

11 — 17-18-19-20 Haziran 941 günü piyade üstteğmen, teğmen, as. teğmenler.

12 — 21-23-24-25-26-27-28 Haziran 941 günü herhangi bir serebden dolayı yoklamaya gelmeyen sübaylar.

337 doğumlulara

Fatih Askerlik Şubesinde:

337 doğumluların ilk yoklama müddeti hitam bulmak üzere olduğundan yoklamaya icabet etmeyenlerin cezalanmamak üzere biran evvel 4 fotoğraf, ikamet kâğıdı ve nüfus cüzdanı acele şubeye müracaatları.

Şubeye çağırılanlar

Emînönü Yerli Askerlik Şubesinde:

Sınıf 8 muamele memuru Yahya Nüzhet oğlu Recai (35489)

Yedek piyade teğmen (47587) Naci Celâl Boranel.

Yedek piyade teğmen Tevfik oğlu Regad San (45410).

Yedek piyade teğmen Hüseyin Hilmi oğlu Mustafa Adnan Boz -

HİKÂYE

(Baştarafı 5 inci sayfada) yük bir sabırsızlıkla bekliyoruz. Kabinosof hiç bir cevap vermedi. Fakat odada bazı pitirdilar oldu.

Guryayev kapıyı açarak içeri girdi: Kabinosof yere çömelmiş, bavalunu yerleştirmekle meşguldü. Saçları karma karışık olmuş, dazlak kafası bir domates gibi kızzarmıştı. Sözü kısası tanınmış âlim, pek perişan bir manzara arz ediyordu.

Guryayev adeta korkmuş bir halde sordu:

« Kabinosof Yoldaş neniz var? »

Açık duran bavalunun bir gözüne mavi bir deniz donu yerleştirmekle meşgul olan Kabinosof:

« Hiç sormayın, dedi, çok fena bir haber aldım. »

« Karınız, yahud çocuklarınız falan mı hastalandı? »

« Ne münasebet? Karımın, çocuklarının bu işle ne alakası var! »

« Sakın kedilerinizin başına bir felâket gelmiş olmasın? »

« Evet, tahmin ettiğiniz gibi. İşin sonu kedilerime dokunacak. Tam enstitümün bütçesi müzakeredileceği bir sırada Genadi İvanoviç işten el çekti. Onun için beni affedin! Ben şimdi konfrens falan verecek vaziyette değilim! »

Tanınmış âlimin konferansını dinlemek üzere mavi salona toplanmış olan istirahat evinin sakinleri, gecelerin boş geçirmemiş olmak için dansa başladılar.

Kabinosofun otomobili istirahat evinden ayrıldıktan sonra, Zoya Livovna:

« Fakat ne olursa olsun, dedi, şu Kabinosof çok enteresan bir adam. Onda esrarengiz bir hal var. Adeta zamanımızın doktor Faust'u. »

Aradan on gün kadar bir müddet geçmişti. İstirahat evinde sabah kahvaltısı yapıyorlardı. O günkü gazeteleri gözden geçirmiş olan Guryayev, birdenbire çatalile tabağına vurarak seslendi:

« Bana bakın arkadaşlar, dedi, meğer bizim meşhur Kabinosof biyolog değilmiş. »

Mimar Nekuşayev muzaffer bir eda ile:

« Onun veteriner olduğunu ben size söylememiş miydiniz? diye böbürlendi. »

« Hayır, veteriner de değilmiş! Ressam Komarinof: »

« Demek hayvanat mütehassısı da değilmiş? »

Zoya Livovna sevinçli bir eda ile:

« Nasıl?.. Ben haklı değil miyim? Demek Kabinosof ruhiyat doktoru imiş! »

« Hayır, ruhiyatçı da değil. »

« Peki, şu halde neci imiş kuzum? »

Gözleri sevinçten pırıl pırıl yanan Guryayev:

« Neci olacak, dedi, düpedüz bir şarlatanmış! Kedileri falan da hep göz boyamak için besliyor muş! Gazeteyi okursanız her şeyi öğreneceksiniz. O şimdiki kadar Genadi İvanoviç sayesinde tutunabilmiş! Genadi İvanoviç mevkiinden düşünce, bunun da foyası meydana çıkmış! »

Herkes susmuştu. Mimar Nekuşayev kendini tutamadı:

« Nasıl olmuş da şimdiki kadar bu kedi cambazının foyası meydana çıkmamış? Doğrusunu isterseniz benim asil hayretimi muhib olan nokta burasıdır. »

Guryayev filozofça bir eda ile:

« Nasıl olacak, dedi, çok basit: Veterinerler bu himmeti hayvanatçıları beklemişler; hayvanatçıları veterinerlere güvenerek bu işi ihmal etmişler! Ya siz, Zoya Livovna, bu işe ne dersiniz? »

Zoya Livovna kıpkırmızı kesilerek:

« Ben daha ilk gördüğüm dakikadan itibaren bu adamın bir şarlatanla benzediğini size söylememiş miydiniz? dedi. »

Hasan Âli Ediz

Yazı makinesi ihtikârı

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişleri niçin temizlemek lâzımdır?

Çünkü; unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin difteri, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hatta zatürrieye yol açtıkları, iltihab yapan diş etleriyle köklerinde mide humması, apandisit, nevrastenî, sıtma ve romatizma yaptığı fen-nen anlaşılmuştur. Temiz ağız ve sağlam dişler umumî vücut sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh dişlerinizi her gün kabil olduğu kadar fazla - lââkal 3 defa - (SANİN) diş macunu ile fırçalayarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve emelisiniz. Bu suretle mikrobları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi korur. Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Istanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

100,000 kilo süt kapalı zarfla eksitmeye konmuştur. İhalesi 29/5/941 Perşembe günü saat 11 de Ankarada Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 20,000 lira ilk teminatı 1500 liradır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. «2370 - 3623»

160,000 kilo yoğurt alınacaktır. Kapalı zarf ile eksitmeye 29/5/941 Perşembe günü saat 15 de Ankarada Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 48,000 lira ilk teminatı 3600 liradır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. «2372 - 3625»

30,000 ton şehir nakliyatı kapalı zarf ile eksitmeye konmuştur. İhalesi 30/5/941 Cuma günü saat 16 da Ankarada Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 75,000 lira ilk teminatı 5000 liradır. Evsaf ve şartnamesi komisyonunda görülür. Taliblerin belli gün ve saatten bir saat evvel kanuni vesikalarile teklif mektublarını komisyona vermeleri. «2389 - 3698»

Zarif tebessümümü, ancak DENTOL sayesinde temin edebildim!

Sabah ve akşam ağzımın nefesimi serinlendiren, Dişlerimin minesini hüsnü muhafaza eden ve dişlerime beyazlık ve parlaklık veren DENTOL'dur.

Dentol

Adalar Sulh Mahkemesinden:

Beyoğlunda Parmakkapıda Kalyoncu caddesinde Tekkuyulu sokak 8 numarada mükim İken ikametgâhları meçhul Ölü Dimitri kardeşi Yorgonun mirasçuları karşı Arsinoy ve Yorgonun kızı Sofiyaya:

Hazine vekili avukat Zulfikar Ozanın aleyhinize açtığı 2210 kuruş ecri misil davasının duruşma günü olan 23/5/941 Cuma günü saat 14 de ilân vaki tebligata rağmen isbatı vücud etmediğinden hakkınızda gıyab kararı verilmiş ve duruşma 20/6/941 tarihine müsadif Cuma günü saat 14 de bırakılmıştır. İlân nesrinin eresi gününden itibaren muteber olmak üzere yirmi gün zarfında itiraz etmedüğü takdirde mahkemeye kabul edilmeyeceğiniz tebliğ yerine kaim olmak üzere ilân olunur. 941/54

Zayı - Eminönü kaymakamlığından

dan aldığım 521 numaralı askerlik maaş cüzdanımı zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Manuk karısı Maryora

Zayı - Rize nüfus memurluğundan aldığım hüviyet cüzdanımı, askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi zayı ettim yenerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

Rizenin Yakı köyünden Mahmud oğlu 1322 tevellüdü İmdad Gündoğdu

Son Posta Matbaası:

Nesriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIĞIL

"Son Posta"nın lisan dersleri

(Baştarafı 5 inci sayfada)
is at the end of it. A drain is at the side of the road. In wet weather rain-water will go into the drain. This is a street. A street is a road with houses at the sides of it. The house of the boys is in this street (çocukların evi bu sokak-tadır).

They are at the door of their house. The door is the way out (kapı dışarıdan içeriye ve içerden dışarıya yoldur). Over the door of their house is a number. Down the side of the house is a pipe (evin yanından aşağıya bir boru vardır). It is another sort of drain. This drain will take rain-water from the roof. The water will come out from the hole at the base of the pipe.

The mother of the boys is at the window on the right of the door. The window is open. The father of the boys is the owner of the house. (Çocukların babası evin sahibidir). It is his property. (O, onun mülküdür).

Exercise:

Evvelâ cümleleri okuyunuz ve sonra boşlukları doldurunuz:

1. These pipes take water from the house. They are —
2. A part of the wall is in the earth. It is the — of the building.
3. I go to my house through this street. It is the — to my house.
4. My brother is the owner of this garden. The garden is the — of my brother.
5. The way into a house is through the —
6. I go in through the open —, and get air in through the open —.
7. I take your book. I — not let you have it.

Çılgın İstanbul

(Baştarafı 5 inci sayfada)
ye giderlerdi. Bazan da Üsküdar'a geçip arabalarla Kısıklıya, Bulgurluya, Çamlıcağa, Merdivenköyüne kadar uzanırlar, yahud Beykoza çıkıp Tokat bahçesine, Akbabaya, Deresekiye, Yuşa tepesine giderlerdi. Böyle, şehirden uzak yerlere gidildi mi de yalnız «keşti güzar» ile kalmazdı. Oralar da «envai fezaht ve şenayiın yapıldığı» da söylenirdi.

Fakat İstanbul, aynı zamanda «ilema ve sulâha» yatağı bir büyük şehirdi. Kadınların bu serbest hayatı dedikoduyu çoğaltmış, nihayet, İstanbul kadısına, yeniçeri ağasına ve bostancıbaşıya emirler verilerek kadınların sokak kıyafetleri tesbit edilmiş, bir karıştan büyük yakalı feraceler, üç değirmiden fazla yemeniler, menedilmiş, bir parmaktan fazla serid kullanılmıyacağı bildirilmişti. Buna aykırı hareket eden kadınların evvelâ yakaları kesilecek, söz dinlemezlerse İstanbuldan sürüleceklerdi. Ayrıca terzi ve seridcilere de şiddetli emirler verilmişti. Fakat bu şiddetli emirler, İstanbul kadınlarına pek ağır gelmişti. Gelen İbrahim Paşa, bu emri verirken, kendisi ve yârânı hakkında çıkarılan dedikoduları düşünmüşü. Tatbikine gelince, imkânsızlığını o da biliyordu. Ne kadın kolay kolay bu hürriyetinden vazgeçer, ne de bunu tatbik edecek adam bulabilirdi.

Nitekim, Nedimle esirci Muhsin Çelebi Sâdâbâda giderlerken, Patrona Halil ağasının kapatması, İstanbulun büyük şöretlerinden Athases Fatma hatuna açık saçık tuvaleti ile Kağıthane deresinde rastlamıştı.

Tarihtan sayfalar

(Baştarafı 2 nci sayfada)
lardı. Sonra berut dumanı, kan ve toprağın kararttığı bu acayib kelleleri başkumandan Lala Mustafa Paşaya götürmüşlerdi.

Lâveletin bundaki maksadlarından biri de hiç şüphesiz muhasara ordusunun harb kabiliyetini kırmaktı. Lâkin yaptığı hareket maksadı teminden çok uzaktı. Gerek Lala Mustafa Paşa, gerek diğer kumandanlar ve askerler bu hadise üzerine daha büyük bir hıncı hücumla başladılar, iki tarafın da büyük fedakârlık ve kahramanlık gösterdikleri görüldü, karşılıklı yirmi beş bin kişinin ölümüne malolan Malta muhasarası dört ay sonra hiç bir netice vermeden sona erdi.

Kadircan Kafılı

FAYDA

Haşeratin En Bıaman Katilidir.

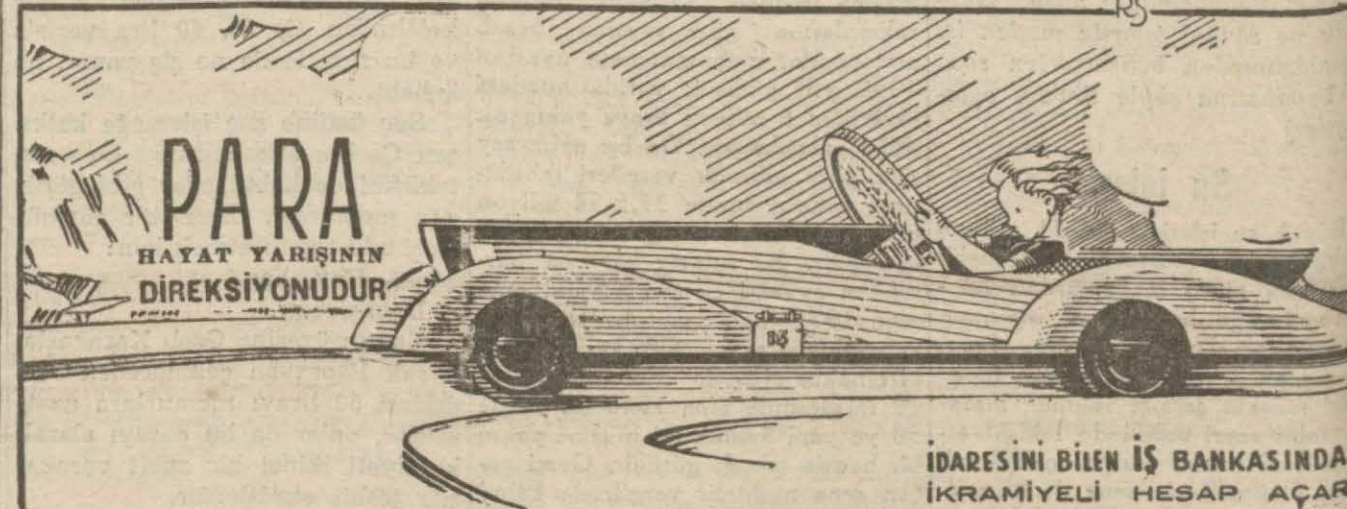
Sinek, Tahtakurusu, Güve, Pire, Bit ve Bütün Haşerati

SANIYEDE İMHA EDER.

Piyasada adi gaz ile yapılan ve Avrupa malı diye yalan markaları FAYDA yerine size vermek isterlerse aldanmayınız.

FAYDA'YI İSRARLA İSTEYİNİZ

H A S A N İsim ve Markasına Dikkat Ediniz. H A S A N D E P O S U

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMIYELİ HESAP AÇAR

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları
1941 İKRAMIYE PLANI

Kesedeler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteğrin tarihlerinde yapar.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 liralık	— 2000.—	lira
3 » 1000 »	— 3000.—	»
2 » 750 »	— 1500.—	»
4 » 500 »	— 2000.—	»
8 » 250 »	— 2000.—	»
35 » 100 »	— 3500.—	»
80 » 50 »	— 4000.—	»
300 » 20 »	— 6000.—	»

Bergama kermesinin 5 inci yılı da kutlanıyor

(Baştarafı 6 nci sayfada)
tarihi antikitelelerinden istifade fırsatını da kazandırıyor.

Kermes eğlencelerini zenginleş-tiren saz ve halk türkülerini dün birkaç kişinin inhisarı üzerinde görüyorduk. Fakat bugün memleketin en münevver gençliği arasında emsalsiz bir rekabete ilerlemiş görüyoruz. Kalkan oyunları, atıcılık, atl sporlar, koşular, gençler arasın da güreşler bir hayli ilerlemiştir. Seyircileri heyecandan heyecana sürükleyen at koşuları ve cirid oyunlarına çok ehemmiyet verilmiştir. Toplu zeybek oyunları; Dağlı, Güvende, Arpazlı, Palabıyık, Dört lü harmandalı gibi isimlerde aynı bestelerin yaratıldığı bu kıymetli oyunları kız ve erkekler karışık oynarlar. Bilhassa Bengi oyununu seyrederken insan ruhunun üzerinde ilâhi bir tesir bırakır. Büyük bir bir vevd içinde devam eder. Asil Türk ruhunun vekarını bu oyunda görürüz. Bu oyun çok kalabalık oynanır. Bir kişi tarafından idare edilir. Bergama kermesinin başta iki günü güzel nahiyelerinden Kınık ve Kozakta geçer. Kınık emsaline örnek olabilecek kaçar terakki etmiş bir nahiyedir. Burada mahalli eğlenceler yapılacaktır.

Kermesin son günü üç milyon dan fazla fıstık çamile mestur Kozak nahiyesinde geçer. Kozak bir hayat kaynağıdır. Suları abihayat misalidir. Bu nahiyeye halkı kâmilan cavidar ekmeği yer. Çünkü buğday ekmeği içtikleri suyun ve aldıkları temiz havanın tesirile çarçabuk erir. Ve buna kazancın kâfi gelmeyeceğini söylerler. İnsanları sağlam ve gürbüzdür. Kermes eğlencelerinin bu güzel ve yeşil kösedeki seyirini görmek bir zevktir. Burada milî rakslar ve gebe oyunları yapılır. En güzel eğlencelerin sonunda kermes haftası burada kapanır.

Belediye istimlak müdürlüğü Sultanahmedde İncilicavuş camisinin etrafındaki binaları istimlak etmeğe ve caminin etrafını açmağa karar vermiştir. Bu istimlak için 52 bin lira avrılmıştır.

Sun'i diş takımları Rida diş suyu mahallünde bırakılmakla mikroblarını öldürür ve hem de bunlara güzel bir koku verir.

Zonguldakta Ereğli Kömürleri İşletmesi

Umum Müdürlüğünden:

SADE YAĞI ALINACAKTIR.

İşçi Tablodolarımız ihtiyacı için 180,000 kilo erimiş sade yağ mübaya olunacaktır. Şartname Ankarada Etbank umum müdürlüğünde, İstanbulda Etbank bürosunda ve Zonguldakta işletme umum müdürlüğünde görülebilir. Tekliflerin 16 Haziran 1941 tarihine kadar Zonguldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmiş olması lâzımdır.

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Trakya hattı ile Mudanya-Bursa ve Samsun sahil hatlarından geçen bütün şebekede 1 Haziran 1941 tarihinden itibaren yeni tarifeleri tatbikine başlanacağı,

Bu tarifelere göre yolcu münasebetlerini ve yolcu trenlerini hareket zamanlarını gösterir cedvellerin istasyonların bekleme salonlarına asılmış ve küçük ceb tarifelerinin gişelerde satılığa çıkarılmış bulunduğu sayın halka ilân olunur. «4109»

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1898

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şubeler ve ajans adedi: 265
Ziral ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRIKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında enaz 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci Kânun tarihlerinde çekilecektir.